

T.C.

BARTIN ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
ORMAN MÜHENDİSLİĞİ ANABİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ULUS YÖRESİNDE ORMAN SUÇLARINA İLİŞKİN
ZARAR VE TAZMİNAT HESAPLARI

HAZIRLAYAN

Hakan KÖSEOĞLU

DANIŞMAN

Prof. Dr. İsmet DAŞDEMİR

BARTIN – 2019

T.C.

**BARTIN ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
ORMAN MÜHENDİSLİĞİ ANABİLİM DALI**

**ULUS YÖRESİNDE ORMAN SUÇLARINA İLİŞKİN
ZARAR VE TAZMİNAT HESAPLARI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**HAZIRLAYAN
Hakan KÖSEOĞLU**

JÜRİ ÜYELERİ

Danışman : Prof. Dr. İsmet DAŞDEMİR - Bartın Üniversitesi
Üye : Prof. Dr. Sezgin ÖZDEN - Çankırı Karatekin Üniversitesi
Üye : Doç. Dr. Ersin GÜNGÖR - Bartın Üniversitesi

BARTIN – 2019

KABUL VE ONAY

Hakan KÖSEOĞLU tarafından hazırlanan “ULUS YÖRESİNDE ORMAN SUÇLARINA İLİŞKİN ZARAR VE TAZMİNAT HESAPLARI” başlıklı bu çalışma 11.06.2019 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oy birliği ile başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Prof. Dr. İsmet DAŞDEMİR (Danışman)

Üye : Prof. Dr. Sezgin ÖZDEN

Üye : Doç. Dr. Ersin GÜNGÖR

Bu tezin kabulü Fen Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun/...../2019 tarih ve 20...../.....-.....sayılı kararıyla onaylanmıştır.

Prof. Dr. H. Selma ÇELİKAY
Fen Bilimleri Enstitüsü Müdürü

BEYANNAME

Bartın Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü tez yazım kılavuzuna göre, Prof. Dr. İsmet DAŞDEMİR'in danışmanlığında hazırlamış olduğum "ULUS YÖRESİNDE ORMAN SUÇLARINA İLİŞKİN ZARAR VE TAZMİNAT HESAPLARI" adlı Yüksek lisans tezimin bilimsel etik değerlere ve kurallara uygun, özgün bir çalışma olduğunu, aksinin tespit edilmesi halinde her türlü yasal yaptırımını kabul edeceğimi beyan ederim.

11.06.2019

Hakan KÖSEOĞLU

ÖNSÖZ

“Ulus Yöresinde Orman Suçlarına İlişkin Zarar ve Tazminat Hesapları” isimli bu yüksek lisans tezinde danışmanlığımı üstlenen ve bugüne kadar kıymetli öneri ve desteklerini benden esirgemeyen sayın hocam Prof. Dr. İsmet DAŞDEMİR’e teşekkür etmeyi bir borç bilirim.

Araştırma verilerinin toplanmasında yardımlarını esirgemeyen Ulus Adliyesine, Ulus Belediyesine, Ulus Nüfus Müdürlüğüne ve Ulus Orman İşletme Müdürlüğüne teşekkür ederim. Ayrıca tezin yazımı sırasında yardımlarını esirgemeyen arkadaşım Erdinç TÜMER’e teşekkürlerimi sunarım.

Hayatımın her safhasında olduğu gibi tez çalışmam süresince de verdikleri moral ve destek ile beni hiçbir zaman yalnız bırakmayan kıymetli annem Aynur KÖSEOĞLU, babam Yaşar KÖSEOĞLU, kardeşlerim Gökhan KÖSEOĞLU ve Muhammed Berat KÖSEOĞLU’na şükranlarımı sunarım.

Hakan KÖSEOĞLU

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

ULUS YÖRESİNDE ORMAN SUÇLARINA İLİŞKİN ZARAR VE TAZMİNAT HESAPLARI

Hakan KÖSEOĞLU

Bartın Üniversitesi

Fen Bilimleri Enstitüsü

Orman Mühendisliği Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. İsmet DAŞDEMİR

Bartın-2019, sayfa: 54

Türkiye’de önemli bir sorun olan ormanların korunması, sürdürülebilir orman yönetimi açısından büyük önem taşımaktadır. Ormanlara zarar veren, insan kaynaklı ve yasalarca yasaklanmış izinsiz ağaç keseme, bulundurma, sarf etme, nakletme, orman açma-yerleşme, işgal ve faydalanma, otlatma, avlanma ve yangın gibi fiiller orman suçu sayılmaktadır. Orman suçlarının azaltılması ve etkili önlemlerin alınması için iyi analiz edilmeleri, oluşan zarar ve tazminatların doğru bir şekilde hesaplanması gerekmektedir. Bu çalışma, Bartın ilinde ormancılık faaliyetleri ve orman suçları bakımından önemli olan Ulus Orman İşletme Müdürlüğünde son 10 yılda oluşan ve mahkemelere intikal eden orman suçlarını çeşitli özellikleri itibariyle incelemek, orman suçlarıyla ilgili orman işletmesinin ve adliyedeki dava dosyalarında bilirkişilerin yaptığı zarar ve tazminat hesaplarını karşılaştırmak, tartışmak ve hesaplama yöntemlerini bilimsel açıdan değerlendirmek, böylece orman suçlarının azaltılmasına ve sürdürülebilir orman yönetimine katkı sağlamak amacıyla ele alınmıştır. Bu amaçla Ulus Orman İşletme Müdürlüğü ve bağlı orman işletme şefliklerinde (Ulusçayı, Abdipaşa, Sökü, Kumluca, Ardıç ve Drahna) tutulan suç zaptlarından orman suçlarına ilişkin bilgiler alınmıştır. Ayrıca Ulus Adliyesine intikal eden orman suçlarına ilişkin dava dosyaları incelenmiş, bazı dava dosyalarından ve bilirkişi raporlarından zarar ve tazminat hesaplarıyla ilgili bilgiler alınmıştır. Elde edilen verilere göre orman suçları çeşitli özellikleri itibariyle tablolar ve yüzde yöntemiyle

değerlendirilmiştir. Bu kapsamda öne çıkan bazı orman suçlarıyla ilgili orman işletmesinin düzenlediği tazminat hesaplarıyla adliyedeki dava dosyalarındaki tazminat hesaplamaları, karşılaştırılmış ve aralarındaki farklar saptanmıştır. Bu farkların nedenleri irdelenmiş, tazminat bedellerinin yeterliliği ve bilimsel literatüre uygunluğu değerlendirilmiştir.

Yapılan inceleme ve değerlendirmeler sonucunda, son 10 yıllık periyotta toplam 290 adet orman suçunun, en çok *ağaç kesme, açma-yerleşme, işgal ve faydalanma ile yangın* suçunun işlendiği ve son yıllarda suç sayısında bir azalma olduğu saptanmıştır. Ağaç kesme, açma-yerleşme, işgal ve faydalanma suçlarına ilişkin orman işletmesinin hesapladığı tazminat miktarı ile bilirkişiler tarafından hesaplanan tazminat bedelleri arasında bir farkın bulunmadığı anlaşılmıştır. Yangın suçunda ise bilirkişinin hesapladığı tazminat bedelinin orman işletmesininkinden 15,3 kat daha az olduğu ve bunun da ağaçlandırma bedeli hesabından kaynaklandığı saptanmıştır. Ayrıca tazminat hesaplarında çoğunlukla odun hammaddesi ve fidan zararı ile ağaçlandırma maliyetine odaklı bir hesaplama yaklaşımının söz konusu olduğu, bunun dışında orman ekosistem bütünlüğünü içinde oluşabilecek tüm zararların hesaba katılmadığı, tazminat bedellerinin yetersiz olduğu ve bilimsel literatürde yer alan *Orman Kıymetlerinin Takdiri* metotlarına uygun olmadığı anlaşılmıştır. Bu sonuçlara göre orman suçlarında tüm orman fonksiyonlarını dikkate alan zarar ve tazminat hesaplarının hukuka ve bilimsel esaslara uygun olarak hesaplanması gerektiği ortaya konmuş ve bu kapsamda uygulamaya ışık tutacak ve ormanların sürdürülebilir yönetimine hizmet edecek bazı öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Orman koruma, sürdürülebilir orman yönetimi, orman suçları, zarar ve tazminat hesabı, Ulus Orman İşletme Müdürlüğü.

Bilim Kodu: 502.05.01

ABSTRACT

Master's Thesis

DAMAGE AND COMPENSATION ACCOUNTS FOR FOREST CRIMES IN THE ULUS REGION

Hakan KÖSEOĞLU

Bartın University

Graduate School of Natural and Applied Sciences

Department of Forest Engineering

Thesis Advisor: Prof. Dr. İsmet DAŞDEMİR

Bartın-2019, pp: 54

The protection of forests, which is an important problem in Turkey, is of great importance for sustainable forest management. The acts such as illegal cutting from the forests, holding, consuming, transporting, settling into forest, occupying and benefiting, grazing, hunting and fire are considered as forest crime, which they are harmful to the forest, are of human origin and are prohibited by law. In order to reduce forest crimes and take effective measures, it is necessary to analyze them well and to calculate the damages and compensations correctly. This study aims to investigate the forest crimes in terms of their various characteristics, which have occurred in the last 10 years and are referred to the courts in the Ulus Forest Enterprise Directorate, which is important regarding forestry activities and forest crimes in the Bartın province, to compare and discuss the damage and compensation accounts made by the forest enterprise and experts in courthouse related to forest crimes and to evaluate the calculation methods scientifically. Thus, it aims to contribute to forest crime reduction and sustainable forest management. For this purpose, data on forest crimes were obtained from crime records in the Ulus Forest Enterprise Directorate and affiliated forest management chiefs (Uluşçayı, Abdipaşa, Sökü, Kumluca, Ardiç ve Drahna). Also the case files related to the forest crimes that were transferred to Ulus Courthouse were examined, and information about damages and compensation accounts were obtained from some case files and expert reports. According to the data obtained, forest crimes were evaluated according to their various characteristics by using tables and percentage method. In this context, compensation calculations prepared by the

forest enterprise related to some prominent forest crimes and the compensation calculations in the case files of the judiciary were compared and the differences between them were determined. The reasons of these differences were discussed, the adequacy of the compensation costs and conformity with the scientific literature were evaluated.

As a result of the investigations and evaluations, it was determined that there were 290 forest crimes in the last 10 years period, the most wood cutting, opening-settling, occupation and exploitation and fire incursion have been committed and there has been a reduction in the number of crimes in recent years. It was understood that there was no difference between the compensation amount calculated by the forest enterprise for the crimes of cutting, opening-settling, occupying and exploitation and the compensation amounts calculated by the experts. In the case of fire offense, it was found out that the compensation calculated by the expert is 15.3 times less than that of the forest enterprise, and this was due to the calculation of afforestation cost. In addition, it was found that there was a calculation approach focusing on the damages of wood raw material and the cost of seedling and reforestation, all damages in the forest ecosystem integrity were not taken into account, the compensation amounts were insufficient and were not in accordance with the Appraisal Methods of the Forest Assets in the scientific literature. According to these results, it was revealed that the damages and compensation calculations which take into account all forest functions in forest crimes should be calculated in accordance with the laws and scientific principles, and in this context, some suggestions were developed for implementation and sustainable forest management.

Keywords: Forest protection, sustainable forest management, forest crimes, damage and compensation account, Ulus Forest Enterprise Directorate

Science Code: 502.05.01

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
KABUL VE ONAY.....	.ii
BEYANNAME.....	.iii
ÖNSÖZ.....	.iv
ÖZET.....	.v
ABSTRACT.....	.vii
İÇİNDEKİLER.....	.ix
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	.xi
TABLolar DİZİNİ.....	.xii
BÖLÜM 1 GİRİŞ.....	1
1.1 Genel Bilgiler.....	1
1.2 Orman Suçları.....	4
1.2.1 Ağaç Kesme Suçu.....	5
1.2.2 Açma ve Yerleşme Suçu.....	6
1.2.3 İşgal ve Faydalanma Suçu.....	7
1.2.4 Otlatma Suçu.....	8
1.2.5 Avlanma Suçu.....	9
1.2.6 Nakil (Taşıma) Suçu.....	9
1.2.7 Bulundurma ve Sarf Suçu.....	10
1.2.8 Orman Yakma Suçu.....	10
BÖLÜM 2 LİTERATÜR ÖZETİ.....	13
BÖLÜM 3 MATERYAL VE METOT	17
3.1 Ulus İlçesinin Tanıtımı.....	17
3.2 Ulus Orman İşletme Müdürlüğünün Tanıtımı.....	19
3.3 Araştırma Verileri ve Değerlendirme.....	21
BÖLÜM 4 BULGULAR VE TARTIŞMA.....	22
4.1 Ormancılıkta Zarar ve Tazminat Hesaplarının Esasları.....	23
4.1.1 Orman Arazisinin Maden Varlığından Yararlanılması Halinde Zarar ve Tazminat Hesabı	23
4.1.2 Ormandan Geçirilen Yollar ve Enerji Hatlarından Doğan Zarar ve Tazminat Hesabı.....	26
4.1.3 Orman Yangınında Oluşan Zarar ve Tazminat Miktarının Hesabı.....	27
4.1.4 Otlatma Zararı ve Tazminat Miktarının Hesabı.....	29
4.1.5 Gaz Zararının ve Tazminat Miktarının Hesabı.....	30
4.1.6 Yasadışı Ağaç Kesimlerinde Zarar ve Tazminat Bedelinin Hesabı.....	31

4.2	Ulus Orman İşletme Müdürlüğündeki Orman Suçları.....	31
4.2.1	Uluşçayı Orman İşletme Şefliğindeki Orman Suçları.....	33
4.2.2	Abdipaşa Orman İşletme Şefliğindeki Orman Suçları.....	34
4.2.3	Sökü Orman İşletme Şefliğindeki Orman Suçları.....	34
4.2.4	Kumluca Orman İşletme Şefliğindeki Orman Suçları.....	35
4.2.5	Ardıç Orman İşletme Şefliğindeki Orman Suçları.....	36
4.2.6	Drahna Orman İşletme Şefliğindeki Orman Suçları.....	36
4.2.7	Orman Yangınlarının Şeflikler İtibariyle Durumu.....	36
4.3	Ulus Orman İşletmesi Dava-Takip Bilgilerinin Analizi	37
4.4	Ulus'ta Orman Suçlarına İlişkin Tazminat Hesapları.....	39
4.4.1	Ağaç Kesme Suçunda Orman İdaresince Yapılan Tazminat Hesapları.....	39
4.4.2	Ağaç Kesme Suçuna Ait Dava Dosyasında Bilirkişilerce Yapılan Tazminat Hesapları.....	40
4.4.3	Açma-Yerleşme Suçunda Orman İdaresince Yapılan Tazminat Hesapları.....	41
4.4.4	Açma-Yerleşme Suçuna Ait Dava Dosyasında Bilirkişilerce Yapılan Tazminat Hesapları.....	41
4.4.5	İşgal ve Faydalanma Suçunda Orman İdaresince Yapılan Tazminat Hesapları.....	42
4.4.6	İşgal ve Faydalanma Suçuna Ait Dava Dosyasında Bilirkişilerce Yapılan Tazminat Hesapları.....	42
4.4.7	Yangın Suçunda Orman İdaresince Yapılan Tazminat Hesapları	43
4.4.8	Yangın Suçuna Ait Dava Dosyasında Bilirkişilerce Yapılan Tazminat Hesapları	44
4.5	Orman Suçlarında Zarar ve Tazminat Hesaplarına İlişkin Genel Değerlendirmeler.....	45
BÖLÜM 5 SONUÇ VE ÖNERİLER.....		48
KAYNAKLAR		51
ÖZGEÇMİŞ.....		54

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil	Sayfa
<u>No</u>	<u>No</u>
Şekil 3.1: Ulus Orman İşletme Müdürlüğünün konumu.....	19
Şekil 3.2: Ulus Orman İşletme Müdürlüğündeki işletme şeflikleri	20
Şekil 4.1: 2009-2018 dönemi orman suçlarının nevi ve şeflikler itibariyle dağılımı.....	32

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo	Sayfa
No	No
Tablo 3.1: Ulus Orman İşletme Müdürlüğü orman işletme şefliklerinin orman durumu...20	
Tablo 4.1: 2009-2018 dönemi orman suçlarının nevi ve şeflikler itibariyle dağılımı.....32	
Tablo 4.2: 2009-2018 dönemi orman suçlarının nevi ve yıllar itibariyle dağılımı.....32	
Tablo 4.3: Ulusçayı Orman İşletme Şefliğindeki orman suçları.....33	
Tablo 4.4: Abdipaşa Orman İşletme Şefliğindeki orman suçları.....34	
Tablo 4.5: Sökü Orman İşletme Şefliğindeki orman suçları.....35	
Tablo 4.6: Kumluca Orman İşletme Şefliğindeki orman suçları.....35	
Tablo 4.7: Drahna Orman İşletme Şefliğindeki orman suçları.....36	
Tablo 4.8: Ulus Orman İşletmesinde yıllar ve şeflikler itibariyle orman yangınları.....37	
Tablo 4.9: Ulus Orman İşletme Müdürlüğünden Ulus Adliyesine intikal edenlerin ceza davası istatistikleri.....38	

BÖLÜM 1

GİRİŞ

1.1 Genel Bilgiler

Genel olarak orman; üzerinde ağaçlar ve öteki odunsu vejetasyonun egemen olduğu bir arazi parçası ve toplumun gereksinin duyduğu orman ürün, hizmet ve fonksiyonların kaynağı olarak tanımlanabilir. Ülkemizde yürürlükte olan 1956 tarih ve 6831 sayılı Orman Kanununun 1. maddesine göre orman tanımı şöyle yapılmıştır: “*Tabii olarak yetişen ve emekle yetiştirilen ağaç ve ağaççık toplulukları yerleriyle birlikte orman sayılır*”. Ancak; sazlıklar, step bitkileriyle örtülü yerler, dikenlikler, parklar, mezarlıklar, yüzölçümü 3 hektardan az olan sahipli arazi üzerindeki ağaçlık alanlar orman tanımı içine girmemektedir (OK, 2015).

Orman; canlı (ağaçlar, kuşlar, yaban hayvanları, böcekler, mantarlar otlar vb.) ve cansız (taş, toprak, hava, su vb.) varlıkların bir arada bulunduğu, karşılıklı etkileşimlerin söz konusu olduğu, organizasyon düzeyi yüksek, kendini yenileyebilen bir ekosistemdir. İşte bir ormanın sahip tüm bu değerleri anlatmak üzere orman kaynakları kavramı kullanılmaktadır (Daşdemir, 2016). Orman kaynaklarının insanların ekonomik, sosyal, kültürel ve daha birçok alanda ihtiyacını karşılamada önemli rol oynadığı bilinmektedir. Yıllar boyunca insan orman ilişkisi devam etmiş ve günümüzde de bu ilişki yoğun bir şekilde devam etmektedir. Karasal ekosistem içerisinde en büyük paya sahip olan ormanlar, hem bugünkü hem de gelecekteki kuşakların başta odun hammaddesi olmak üzere, odun dışı orman ürünleri, iklimi ve su rejimini düzenleme, erozyonu önleme, toplum sağlığına katkı, doğayı koruma, yaban hayatı, rekreasyon vb. hizmet ve faydalar sunarak insanların su, hava, gıda, sağlık, enerji ve barınma gibi temel ihtiyaçlarını karşılamaktadır. Dolayısıyla orman kaynaklarının sürdürülebilir kalkınma anlayışına uygun olarak yönetimi, yaşanabilir ve sürdürülebilir bir çevre açısından hayati öneme sahiptir. Bu nedenle sürdürülebilir kalkınmanın yolu, büyük ölçüde dünya ormanlarının sürdürülebilir yönetiminden geçmektedir (Daşdemir, 2012, 2018).

2015 yılı orman envanter sonuçlarına göre ülkemizin orman varlığı 22.342.935 ha olup, toplam ülke yüzölçümünün %28,6’sını oluşturmaktadır. Türkiye ormanlarının ilk envanteri

1972 yılında yapılmış olup, o tarihten bugüne kadar yaklaşık 43 yıllık sürede ormanlık alanımız 2.143.636 ha artmıştır. Ormanlarımızdaki toplam ağaç serveti 1,6 milyar m³ olup, birim alandaki ortalama serveti oldukça düşüktür. Ormanlarımızın yaklaşık %57'si normal kapalı (verimli), %43'ü boşluklu kapalı (verimsiz) orman niteliğindedir. %88'i koru ormanı (tohumdan yetişmiş), %12'si baltalık ormanı (sürgünden yetişmiş) formundadır. Türkiye ormanlarının %48'i ibreli, %33'ü yapraklı ve %19'u ibreli+yapraklı ağaç türlerinden oluşmaktadır (OGM, 2015). Türkiye ormanlarının hemen hemen tamamı doğal ormanlardan oluşmaktadır. Türkiye ormanlarının tümüne yakını (%99,9) devlet mülkiyetinde ve yönetimindedir.

Hem sürdürülebilir kalkınmanın hem de sürdürülebilir ormancılığın sağlanması için, özellikle kırsal yaşamın çevre ve orman kaynaklarıyla ilişkisi ve beklentileri dikkate alınarak, kırsal kalkınmanın sağlanması gerekmektedir. Kırsal kalkınma kır-kent arasındaki gelişmişlik farkının azaltılmasına, göç eğiliminin azaltılmasına, çevrenin ve doğal kaynakların korunmasına böylece toplumun yaşam kalitesinin yükseltilmesine, toplumsal dayanışma ve bütünleşmeye katkı sağladığı için sürdürülebilir kalkınma açısından önemlidir (Daşdemir ve Yıldırım, 2017). Bu bağlamda orman köylerinin kalkındırılması ve orman kaynaklarının sürdürülebilir yönetimi önemli bir paya sahiptir.

Ülkemizde orman içinde ve bitişiğindeki 21.375 orman köyünde 7.095.650 kişi yaşamaktadır (URL-1, 2019). Ülke nüfusunun yaklaşık %9'unu oluşturan orman köyleri, milli gelirden en az pay alan grupta yer almakta, tarım arazileri yetersiz, parçalanmış, engebeli ve verimsiz durumdadır. Orman köylerinde yaşayan insanlar Türkiye'nin en yoksul ve sosyoekonomik açıdan en az gelişmiş kesimini oluşturmakta ve genellikle ormana bağımlı olarak yaşamaktadır. İşsizlik oranının en yüksek olduğu yöreler orman köyleridir. Kısa süreli orman işçiliği, orman köylüsünün istihdamı ve gelir elde etmesi için yeterli değildir. Tarım ve hayvancılık faaliyetleri de marjinal arazilerde büyük oranda geleneksel metotlarla yapılmaktadır. Köyler çoğunlukla kentlerden uzak, engebeli arazilerde, küçük ve dağınık yerleşimler halinde bulunmaktadır. Bu durum köylere götürülecek sağlık, eğitim, iletişim ve altyapı yatırımlarının maliyetini artırmakta ve hizmetten yararlanmayı aksatmaktadır. Bütün bunlar orman köylülerinin değişik şekillerde ormanlara zarar vermesine neden olmakta ve sürdürülebilirlikleri tehlikeye girmektedir. Öte yandan kırsal kesimden büyük kentlere yapılan göç, çarpık kentleşmeye, gecekondulaşmaya ve ormanlarda yerleşmelere neden olmaktadır. Bu nedenle orman

köylülerinin sosyal ve ekonomik açıdan kalkındırılmasını ormanların üzerindeki baskıların azaltılmasına, orman suçlarının azaltılmasına, ormanların korunmasına ve sürdürülebilir yönetimine büyük katkı sağlayacaktır.

Ormanlar üzerindeki baskılar, bilinçsiz ve rastgele kullanımlar 1990'lı yılların ortalarına kadar orman azalmasına sebep olmuştur. Bu yıllardan itibaren, Orman Genel Müdürlüğü (OGM) envanterlerine göre, azalmanın yavaşladığı, durduğu hatta son yıllarda da orman varlığında alan ve servet olarak artışlar yaşandığı ifade edilmektedir. Nitekim 1973 yılında Türkiye'nin orman alanı yaklaşık 20,2 milyon hektar iken 2015 yılı itibari ile 22,3 milyon hektara ulaştığı tespit edilmiştir (OGM, 2015).

Kırsal alandan nüfusun kentlere göçmesiyle beraber ormanlara verilen zararlar ve suç sayıları azalmıştır. Ancak, ormanlara yönelik plansız ve yasal olmayan yararlanmalar halen devam etmektedir. 2005-2009 döneminde 18.218 adet/yıl olan suç sayısının, orman-halk münasebetlerindeki iyileşme ve alınan etkin koruma tedbirleri sonucunda 2013-2015 döneminde 10.829 adet/yıla gerilediği görülmektedir (OGM, 2016). 1956 çıkarılan 6831 sayılı Orman Kanunu ile ormanların korunmasını ve sürekliliğinin sağlanması için kurallar konulmuştur. Yine, orman suçlarının tarifi ve bu suçları işleyenler için uygulanacak cezai yaptırımlar, orman suçu nedeni ile sebep olunan zararın nasıl hesaplanacağı konuları kanun ve yönetmeliklerle açıklanmıştır. Bütün bunların sonucunda orman suçlarında ve tahrip edilen ormanlık alan miktarında azalma olmuştur.

Ormanlar birçok etkenlerin yarattığı çeşitli tehlikelerle karşı karşıya bulunmaktadır. Ormanlar için en büyük tehlikeyi, böceklerin meydana getirdiği zararlar istisna edilirse, insanlar oluşturur. Özellikle gelişmekte olan ülkelerde nüfus artışı, kentleşme, sanayileşme ve tarım alanlarının yetersizliği, ormanlık alanların gittikçe azalmasına yol açmaktadır. Ülkemiz ormanlarında, yüzyıllardır süregelen düzensiz kullanma ve tahrip yüzünden ormanlarımızın sınırları dikey ve yatay doğrultuda önemli oranda azalmış, birçok orman maki, bozkır ve steplere dönüşmüştür. Ormanların korunması ise ancak, zararlı etkenlerin zararsız bir duruma sokulması ile mümkündür. Bu nedenle, önce bu etkenlerin iyi bir şekilde bilinmesi ve ondan sonra bunları doğuran nedenlerin ortadan kaldırılması gerekir. Ormandan beklenen yararlar, ancak onun iyi bir şekilde korunması, yani devamlılığının sağlanması halinde elde edilebilir (Bilgili, 2014).

Bu çalışma, Bartın ilinde ormancılık faaliyetleri ve orman suçları bakımından önemli olan Ulus Orman İşletme Müdürlüğünde son 10 yılda oluşan ve mahkemelere intikal eden orman suçlarını çeşitli özellikleri itibariyle incelemek, uygulamadaki zarar ve tazminat hesaplama yöntemini bilimsel açıdan değerlendirmek, böylece orman suçlarının azaltılmasına ve sürdürülebilir orman yönetimine katkı sağlamak amacıyla ele alınmıştır. Süreç içindeki yasa değişiklikleri dikkate alınarak, gerekli görülen yerlerde Yargıtay kararlarına atıfta bulunularak, yürürlükteki mevzuata göre, zarar hesaplarının nasıl yapılması gerektiği açıklanmıştır. Ayrıca, orman suçları nedeniyle oluşan zararın ile tazminat bedelinin hesaplanmasındaki mevzuatın hakkaniyete uygunluğu konusunda değerlendirmeler yapılmış, gerek zarar tespit yöntemi ve gerekse ekosistemin uğradığı zararın tespiti için önerilerde bulunulmuştur. Bartın ili Ulus Yöresinde (Ulus Orman İşletme Müdürlüğünün çalışma alanında) orman suçlarının zarar ve tazminat hesapları konusunda daha önce böyle bir bilimsel çalışma yapılmadığı için, bu araştırmanın sonuçlarının bilime ve uygulamaya katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

1.2 Orman Suçları

Ormanlara zarar veren, insan kaynaklı ve yasalarca yasaklanmış izinsiz ağaç kesme, bulundurma, sarf etme, nakletme, orman açma-yerleşme, işgal ve faydalanma, otlatma ve yangın gibi fiiller orman suçu sayılmaktadır. Orman Kanununun 91'inci ve 114'üncü maddeleri arasında kalan bölümü, suç teşkil eden fiilleri ve cezaları belirlerken, bazı fiiller için Türk Ceza Kanununa yollama yapmıştır. Ayrıca Anayasamızın 169'uncu maddesi gereğince özellikle orman suçları için genel ve özel af çıkarılamaz (Erbakıcı, 2007).

6831 sayılı Orman Kanuna göre ormanların muhafazası başlığı altında, 14. maddede devlet ormanlarında meydana gelen her türlü usulsüz müdahaleleri aşağıdaki şekilde vermektedir.

- a) Yetişmiş ya da yetiştirilmiş fidanları kesmek, sökmek, ekim sahalarını bozmak, yaş ağaçları boğmak, yaralamak, tepelerini veya dallarını kesmek, koparmak veya ağaçlardan, pedavra, hartama çıkarma,
- b) Dikili yaş veya kuru ağaçları kesmek veya bunları kökünden sökmek veya bunlardan kabuk, çıra, katran, veya sakız çıkarmak yatık veya devrik ağaçları kesmek veya götürmek, kök sökmek, kömür yapmak,

c) (Değişiklik: 03.11.1988; 3493 sayılı kanun madde-1) Palamut, ıhlamur çiçeği, her türlü orman örtüsü, mazı kozalağı, tıbbi ve sanayi nebatları ve orman tohumlarını toplayıp götürmek,

d) (Ek: 03.11.1988; 3493 sayılı kanun madde-1) Ormandaki göl, gölet, baraj ve derelere dinamit atmak veya zehir bırakmak suretiyle avlanmak,

e) (Ek: 03.11.01988; 3493 sayılı kanun madde-1) Ticaret amacıyla olmaksızın kendi ihtiyaçları için toprak, kum ve çakıl çıkarmak yasaktır (6831 sayılı Orman Kanunu m.14).

Orman Kanunda sayılan orman suçları, bu tez kapsamında aşağıdaki başlıklar altında incelenmiştir.

1.2.1 Ağaç Kesme Suçu

Orman Kanununun 14/B bendine göre ormanlarda yetişmekte olan fidanları, keza dikili yaş ve kuru ağaçları kesmek, sökmek, boğmak, yaralamak yasaklanmıştır.

Orman Kanununun (OK) 14/B maddesinde devlet ormanlarında; “dikili yaş ve kuru ağaçları kesmek veya bunları kökünden sökmek veya bunlardan kabuk veya çıra veya katran veya sakız çıkarmak, yatık veya devrik ağaçları kesmek veya götürmek, kök sökmek, kömür yapmak” yasaklanmış ve bu fiilleri işleyenlerin cezaları ise, aynı kanununun 91/1’de belirtilmiştir. Ormandaki ağacın izinsiz olarak kesilip götürülmesi ağaç kesme suçu olarak nitelendirilmekte, buna karşın, orman idaresi tarafından kesilerek orman depo kayıtlarına girmiş tomruk ve sair mamulün izinsiz olarak alınması “hırsızlık” olarak nitelendirilmekte ve TCK’nin 142’inci maddesine göre hüküm verilmektedir.

6831 sayılı Orman Kanununda devlet ormanlarından damgasız ve izinsiz ağaç kesmek suç olarak kabul edilmiştir. Orman memurları tarafından ağaç kesme suçu ile ilgili olarak düzenlenen tutanaklarda aşağıdaki hususlar yer almaktadır (URL-2, 2019):

- Suç tutanağında suçun işlendiği tarih, kesme suçu işlenen yerin hangi köyün mülki sınırlarında kaldığı, koruma alanı olup olmadığı (milli park, tabiat parkı, tabiatı koruma alanı) yazılır.

- Suçlunun suçun işlendiği köyde kayıtlı ve fiilen bu köyde oturup oturmadığı ve ikametgah adresi belirtilir.
- Suçunun hangi araçla işlendiği (balta, testere, motorlu testere) ve niçin işlendiği yazılır.
- Ayrıca kesilen ağaçların niteliği (yapacak-kereste, yakacak) belirtilir.

Kesilen ağacın dikili, yatık, devrik olup olmadığı, ayrıca cinsi, sınıfı, orta çapı, dip çapı, yaş veya kuru oluşu, kesim tarihi, ayrıca çıkan emvalin orta çapı ve boyları yazılır. Kesilen kerestelik ağaçların miktarı hacim (m³), yakacak ağaçların miktarı ise ağırlık (kental) olarak hesaplanır. Tutanağın boş bir kısmına “hacimlendirme orta çapa göre hesaplanmıştır” ifadesi yazılır. Kesilen dikili ağaçların yaş ya da kuru olması ceza ve tazminat hesapları yönünden fark etmez. Fidan kesme suçunda da hacim hesaplarında orta çap esas alınır. Kök kesme (sökme) söz konusu ise, burada miktar kental olarak hesaplanır. Eğer kökler yapılacak odun niteliğinde ise hesaplama orta çapa göre m³ olarak yapılır. Ayrıca suç yerini ve emvalin yerini gösteren ayrıntılı bir kroki çizilir ve suç tutanağına eklenir (URL-2, 2019).

Ormanlardaki ağaçların izinsiz olarak kesilmesi ormanlara zarar veren orman ekosistemini ve bütünlüğünü bozan en önemli fiillerdendir. Ağaçların orman varlığının en önemli unsurlarını oluşturmasından dolayı, ormanlardan izinsiz ağaç kesilmesi kanun koyucu tarafından suç olarak tespit edilmiştir (Ayanoglu ve Güneş, 2003).

1.2.2 Açma ve Yerleşme Suçu

Ormanlarda tarla açma suçu en yaygın bir orman tahrip sebebi olarak görülmektedir. Tarla açma fiili, daha çok, yanan ormanlık alanlarda işlenmektedir. Bunun gibi, ormanlarda ağaçların kesilmesi, sökülmesi veya budanması yoluyla da bu fiil sıkça işlenmektedir.

Yargıtay’ca; tarla açılırken eğer ağaç kesilmişse bu bir tek fiil kabul edilmiş, ağaç kesme fiili tarla açma suçunun bir unsuru olarak görülmüştür; dolayısıyla hem tarla açmaktan, hem ağaç kesmeden ayrı ayrı cezalandırma yoluna gidilmemiştir (Polat, 2012).

Her türlü orman suçları ile tahrip olunan veya yakılan sahalara için, bu Kanunda yazılı tazminattan başka ayrıca, ağaç cinsine göre cari yıl içindeki mahalli birim saha

ağaçlandırma gideri esas tutularak ağaçlandırma masrafına da hükmolunur. 112'nci maddenin son fıkrası hükmü bu madde için de aynen uygulanır (OK, m.114).

Ormanda tarla açmak, işlemek, emek ve yerleşme fiillerinin cezası OK'nin 93/1 maddesinde öngörülmüştür. Buna göre Orman Kanununun 17'inci maddesiyle yasaklanmış fiilleri işleyenler, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılmaktadır. Bu suçun yeniden tarla açmak suretiyle veya yanmış orman sahalarında ya da kesinleşmiş orman kadastro sınırları içerisinde işlenmesi halinde verilecek ceza bir kat artırılır. Tarlanın yüz ölçümünün 5 dekardan fazla olması da yukarıda alınan cezayı yarı yarıya artırılması öngörülmüştür (OK, m.93/3).

1.2.3 İşgal ve Faydalanma Suçu

Orman Kanununun 17. maddesine göre; Devlet ormanları içinde bu ormanların korunması, istihsal ve imarı ile alakalı olarak yapılacak her nevi bina ve tesisler müstesna olmak üzere her çeşit bina ve ağıl inşası ve hayvanların barınmasına mahsus yerler yapılması ve tarla açılması, işlemesi, ekilmesi ve orman içinde yerleşmesi yasaktır (OK, m.17). Devlet ormanlarının herhangi bir suretle yanmasından veya açıklıklarından faydalanılarak işgal, açma veya herhangi şekilde olursa olsun kesme, sökme, budama veya boğma yollarıyla elde edilecek yerlerle buralarda yapılacak her türlü yapı ve tesisler, şahıslar adına tapuya tescil olunamaz. Buralara doğrudan doğruya orman idaresince el konulur. Yanan orman alanlarındaki her türlü emval orman genel müdürlüğünce değerlendirilir.

İşgal ve faydalanma suçunda, orman örtüsü mevcut olmadığı için orman örtüsü kaldırılması söz konusu değildir. İşgal faydalanma suçu, genellikle orman örtüsü henüz oluşmamış eski orman açmaların sürülüp ekilmesi şeklinde oluşmaktadır. Aynı şekilde orman örtüsü oluşmamış, orman içi açıklıklarına ev, ahır, samanlık vb. yapılması da işgal ve faydalanma suçu olarak değerlendirilir. Eğer eski açma yapılan yerde orman örtüsü oluşmuşsa işgal ve faydalanma suçu değil, yeniden açma ve yerleşme suçu oluşmuştur. Yeniden açma ve yerleşme suçu olduğu için bu yerin ağaçlandırma masrafı orman idaresi tarafından tazminat hesaplarına katılarak mahkemeden talep edilir (URL-2, 2019).

İşgal ve faydalanma yapılarak her yıl ekilen bir orman sahasında her yıl için ayrı ayrı suç tutanakları düzenlenmelidir. Ormanda işgal ve faydalanma suçunu işleyen kişi, açma

yaptığı yerin etrafından bazı yerleri açma yaptığı alana eklemişse, bu suçlar tümü bir suç kabul edilmek suretiyle suç tutanağı düzenlenmektedir. Aynı şekilde tek sanık tarafından, farklı yerlerde ve mesafelerde yapılan açmalarda tek suç kabul edilmiştir. Ancak TCK'nın tekrüre ilişkin maddesi gereğince, suçun tekrarı halinde ceza miktarının artacağı öngörülmektedir. İşgal ve faydalanma suçunda orman içine kaçak olarak yapılan binalar yıktırılır, ekilen ürünler ve suç aletleri satılır (URL-2, 2019).

1.2.4 Otlatma Suçu

Orman Kanununun 19'uncu maddesi ormanlarda hayvan otlatma suçunun oluşumunu ve izin verilen durumları açıklamıştır. Buna göre ormanlara her türlü hayvan sokulması yasaktır. Ancak, kuraklık gibi fevkalade haller nedeniyle hayvanlarının beslenmesinde güçlük çekildiği tespit edilen bölgeler halkına ait hayvanlar ile orman sınırları içerisinde bulunan köyler ve mülki hudutlarında Devlet ormanı bulunan köyler halkına ait hayvanların orman idaresince belirlenecek türlerine, tayin edilecek saha ve süreler dâhilinde, ormanlara zarar vermeyecek şekilde otlatılmasına izin verilir. Hayvan otlatılmasına izin verilecek sahaların ve hayvan türlerinin belirlenmesi ile otlatma zamanı ve süresinin tayinine ve ilgililere duyurulmasına ilişkin hususlar yönetmelikle düzenlenir. Yangın görmüş ormanlarla, gençleştirilmeye ayrılmış veya ağaçlandırılmış sahalarda hiçbir surette hayvan otlatılmaz (OK, m.19/1). Bunun başlıca sebebi, keçi gibi bazı hayvanlar tarafından ormanların tahrip edilmelerinin önüne geçmektedir. Ayrıca ormanlarda hayvanların beslenmesine yarayacak otun bulunması, gelişigüzel hayvanların sokulmasının toprağı sıkıştırılıp sertleştirilmesi, bunun toprağa düşen tohumların çimlenip yetişmesine engel olması da bu yasaklamanın sebepleri arasında gösterilmektedir (Polat, 2012).

Ormanlara hayvan sokma suçunun işlenmesi için hayvanların ormanlara sokulmuş olması gerekli ve yeterlidir. Ayrıca hayvanın ormanda otlaması gerekli değildir. Bu durumda köpek gibi ot yemeyen hayvanlar ile ormana sokulup da henüz otlanmamış hayvanları sokmak da bu suçun işlenmesi için yeterlidir. Ayrıca başıboş bırakılarak hayvanların ormanlara girmesine sebep olanlar da suçu işlemiş sayılırlar (OK, m.20, 21).

1.2.5 Avlanma Suçu

Orman Kanununun 14/D maddesine göre “Ormanlardaki göl, gölet, baraj ve derelerde dinamit atmak veya zehir bırakmak suretiyle avlanmak” yasaklanmıştır. Yetkili makamlardan izin ve av teskeresi almadan ormanlarda avlanma yasaklanmıştır. Avlanan av hayvanlarına ve av vasıtalarına el konulur. Ayrıca avladıkları av hayvanları için mahkemeden tazminat talep edilir. Aynı kanunun 80’inci maddesine göre; “Orman memurları, av tezkeresi olmayanların ve orman idaresinden izin almamış olanların ormanlarda ve orman göl ve derelerinde 14’üncü maddenin (C) fıkrası hilafına avlanmalarını mene, avlarını ve vasıtalarını zapt etmeye yetkilidir.”

Ayrıca 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu ile yasaklanmış avlanma şekilleriyle ve yasaklanmış av sahalarında, koruma altına alınmış türlerde ve belirtilen süreler dışında avlanma yapılmaz.

1.2.6 Nakil (Taşıma) Suçu

6831 sayılı Orman Kanununun 14/B maddesinde diğer suçlarla birlikte “ağaçları götürmek” yani nakletmek (taşımak) fiilinin de suç olduğu ifade edilmiştir. Aynı kanunun 41’inci maddesinde “Herhangi bir suretle satışı yapılmış orman emvali, bedeli ödenmeden veya karşılığı banka teminat mektubu veya Devlet tahvili temin edilmeden, damgaya tâbi olanlar damgalanmadan ve gayri mamul orman emvali nakliye tezkeresi alınmadan, yarı mamul ve mamul orman emvali fatura veya sevk irsaliyesi olmaksızın nakledilemez” denmektedir. Yine Orman Kanununun 17. maddesi (23.09.1983’de değişik) gereğince, “devlet ormanlarından kesilecek veya herhangi bir sebeple devrilmiş veya kesilmiş ağaçlardan, hangilerinin diplerinin ve hangi ürün çeşidinin kimler tarafından numaralanıp damgalanacağına, orman mahsullerinin kesim, imal, toplama, koruma ve satış icaplarına göre nakil, istif ve ölçme işlerine, nakliye tezkerelerinin tanzim ve kullanılmasına ait şekil ve esaslar Orman Genel Müdürlüğünce tayin ve tespit olunur (OK, m.17)” denmektedir.

Nakletme suç zaptının düzenlenmesi: Orman Kanununun 41, 100 ve 108. maddeleri her çeşit orman emvalini nakliyesiz, faturasız ve damgasız taşımayı yasaklamıştır. Suç zaptı düzenlenirken suçun yeri, suç vasıtası cinsi ve özelliği, nakil yönü, nakledilen emvalinin

miktarı, özelliği ve kaçak olup olmadığı, nereden ve nasıl temin edildiği tespit edilerek suç tutanağına geçirilir, kaçak emvale ve suç nakil vasıtasına el konulur (URL-2, 2019).

1.2.7 Bulundurma ve Sarf Suçu

6831 sayılı Orman Kanununun 108. maddesine göre, orman mallarının, Orman Kanunu hükümlerine aykırı olarak kesildiğini, taşındığını veya toplandığını bildiği halde; taşıyanlar, biçenler, işleyenler, kabul edenler, kullananlar, satanlar, satın alanlar veya bulunduranlar bir seneye kadar hapis ve adli para cezası ile cezalandırılır. Birinci fıkrada yazılı fiillerin, ticarethane sahibi olsun olmasın, her türlü orman ürünü ticareti ile uğraşanlarla, kar maksadıyla aldıkları orman mallarını işleyerek her ne şekilde olursa olsun alet ve eşya haline dönüştürdükten sonra satanlar tarafından işlenmesi halinde, bir seneden yedi seneye kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır (OK, m.108).

Orman Kanununa göre kaçak orman emvalini kullanmak veya sarf etmek orman suçu sayılmıştır. Bu suç, 6831 sayılı Orman Kanununa aykırı olarak herhangi bir şekilde devlet ormanlarında elde edilen orman emvalinin kullanılmasını kapsamaktadır.

Bulundurma ve sarf suçuna ilişkin tutanak düzenlenirken dikkat edilmesi gereken bazı hususlar vardır. Kaçak emvalin adeti, cinsi, ebatları, miktarı (hacmi), kesim tarihi, nereden ve nasıl temin edildiği tespit edilir. Kaçak emvalin hangi şekilde kullanıldığı, sabit (çakılı) olup olmadığı belirtilir. Şayet çakılı ise el konulmadığı yazılır. Kaçak emval dikiliden kesilmişse mahalli rayiç bedelinden, eğer devrikten elde edilmişse gerçek zarar üzerinden tazminat hesapları yapılır (URL-2, 2019).

1.2.8 Orman Yakma Suçu

Ormanların yok olup gitme sebeplerinin başında orman yangınları gelmektedir. Her yıl meydana gelen yangınlar, yalnız Türkiye’de değil, dünyanın pek çok ülkesinde geniş ormanlık alanların yanıp kül olup gitmesine sebep olmakta, tabiata ve insanlığa büyük zararlar vermektedir. Ayrıca yanan yerlerde yeniden ağaç yetiştirmek uzun zaman almakta, büyük emek ve masraf gerektirmektedir. Öte yandan, orman yangınları, insanlar üzerinde olumsuz yönde derin psikolojik etkiler bırakmaktadır (Köseoğlu, 2014).

Orman yangınlarının çeşitli sebepleri bulunmaktadır. Bunlar arasında en sık rastlananları; yıldırım düşmesi, lokomotif ve fabrika bacalarından çıkan kıvılcımlar ile insanların tedbirsiz, dikkatsiz ve kasıtlı davranışlarıdır. Özellikle insanların tarla açmak, arsa edinmek için ormanlarda kasten yangın çıkardıkları sıkça görülmektedir. Son yıllarda ülkemizde açıkça görüldüğü üzere, halkta endişe ve panik yaratmaya yönelik ideolojik ve anarşik sebeplerle de orman yakma fiilleri işlenmektedir.

Orman Kanununa göre yakılan yerin orman rejimine tabi olması bu fiilin suç sayılması için gerekli ve yeterlidir, ayrıca yanan yerin devlet ormanı olması şart değildir. Orman Kanununun 76. maddesi ormanlarda ateş yakma ve konaklaması konusundaki yasakları, 110. maddesi ise bu yasaklara uyulmaması durumunda uygulanacak yaptırımları düzenlemektedir (OK, m.76 ve 110).

Orman Kanununun 76'ncı maddesinde yasaklanan eylemler şunlardır;

- Devlet ormanlarında orman idaresince belirlenen konak yerlerinden başka yerlerde geceleme,
- Ormanlarda izin verilen ve ocak yeri belirlenen yerler dışında ateş yakmak veya izin verilen yerler dışında yakılan ateşi söndürmeden mahalli terk etmek,
- Ormanlara sönmemiş sigara veya dolaylı olarak yangına sebep olabilecek madde atmak,
- Ormana dört kilometre mesafede veya bu kanunun 31. ve 32. Maddeleri kapsamına giren köyler (orman köyleri) hudutları içinde anız ve benzeri bitki örtüsü yakmak yasaktır.

Orman Kanununun 110'uncu maddesinde ise uygulanacak yaptırımlar şu şekilde düzenlenmiştir (OK, 2015);

- 76. maddenin (a) bendinde belirtilen fiili işleyenlere 50 TL para cezası verilir.
- 76. maddenin (b), (c) ve (d) bentlerinde belirtilen fiilleri işleyenlere bir yıldan üç yıla kadar hapis ve para cezası uygulanır.
- Dikkatsizlik nedeniyle orman yangınlarına sebep olanlara iki yıldan yedi yıla kadar hapis cezası verilir. Yangın zararının hesaplanmasında tamamen yanan

ağaçların değeri, kısmen yanan ağaçların değerinde meydana gelen azalma, alt tabakada oluşan zarar ve verim kayıpları dikkate alınır.

- Kasten orman yakanlara, on yıldan az olmamak üzere hapis ve on bin güne kadar adlî para cezası verilir.
- Devletin güvenliğine karşı suç işlemek amacıyla kurulmuş bir örgütün faaliyeti çerçevesinde devlet ormanlarını yakan kişi müebbet hapis ve yirmi bin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılır.
- Bu maddede yazılı suçların işlenmesi sebebiyle, ölüm veya yaralanmanın meydana gelmesi halinde, ayrıca bu suçlardan dolayı cezaya hükmolunur.

BÖLÜM 2

LİTERATÜR ÖZETİ

Orman kaynaklarının çok amaçlı yararlanma ve katılımcı yaklaşımla sürdürülebilir orman yönetimine uygun bir şekilde planlanması ve yönetilmesi için ilgi gruplarına yönelik tedbirlerin alınması gerekmektedir. İlgi gruplarından en önemlisi olan orman köylülerinin çoğunlukla kentlerden uzak ve engebeli arazilerde, küçük kümeler ve dağınık haldeki köylerde yaşaması; buralara götürülecek sağlık, eğitim, iletişim ve altyapı yatırımlarının maliyetini artırmakta ve bu tür yatırımların orman köylülerine ulaşmasında aksamalara neden olmaktadır. Orman alanlarının kadastro sununun ve tapuya tescil işlemlerinin tamamlanmamış olması ise orman idaresi ile orman köylüleri arasında çatışmalara yol açmaktadır. Ayrıca orman köylüsünün zati yakacak ve yapacak ihtiyacının zamanında karşılanamaması ve orman koruma örgütünün yetersiz oluşu da orman suçlarına neden olmaktadır. Keza orman mülkiyet rejimindeki düzensizlikler ile orman yasalarının sık sık değiştirilmesi, politik düşünceler ile yaptırımların yetersizliği ve tam olarak uygulanamaması da orman suçlarına yol açan hukuki sebeplerdir.

Orman köylerinde yaşanan bu olumsuzluklar, orman köylülerinin değişik şekillerde ormanlara zarar vermesine neden olmakta ve orman kaynaklarının sürdürülebilirliğini tehlikeye düşürmektedir. Orman suçlarını önlemek amacıyla kullanılacak verileri içeren, çatışmaya yönelik orman ve insan ilişkilerini ele alan yerli ve yabancı literatür çalışmalarına rastlamak mümkündür. Bunlardan tez konusuyla ilgili olanlar aşağıda gözden geçirilmiştir.

Uslu (1951), “Türkiye’de Orman Tahrip Faktörleri” adlı eserinde ülkemizde ormanların tahribine yönelik birçok faktöre değinmektedir.

İnal (1971), Ülkemizde ormancılık bilim ve tekniğinin gereklerinin yerine getirilememesi, yasaların uygulanamaması, ormanların politik amaçlara alet edilmesi, yasaların sık olarak değiştirilmesi gibi nedenlerle korunamadığını, bu nedenle de ekonomik ve sosyal fonksiyonlarından yararlanılamadığını belirtmektedir.

Sekendiz (1980) ise, orman tahribatının nedenleri arasında; yakacak ve kullanma odunu sağlamak amacıyla yapılan usulsüz kesimler, nüfus yoğunluğunun artması, orman ürünlerinin kullanımındaki savurganlık ve bilgisizlikler gibi nedenleri sıralamaktadır.

Çanakçıoğlu (1981), “Orman Korunması” adlı eserinde, orman suçlarını çeşitlerine ayırarak her bir suç çeşidinin sebeplerine ayrı ayrı değinmektedir. Suçların ise; arazi sınıflandırmasının yapılmamış olması, mülkiyet sorunu, ilkel tarım, görenek ve alışkanlıklar, köylünün fakirliği, okuma yazma oranının düşük oluşu, halkın ormanın değerini anlayabilecek kültür düzeyine ve düşünsel olgunluğa ulaşmamış olması, halk-orman ilişkilerinin bozuk olması, ahır hayvancılığının yapılmaması, nüfus artışına paralel iş alanı sağlanamaması, odun arz-talebinin dengesiz ve fiyatlarının yüksek olması, kolay yoldan ve fazla kazanç elde etme istek ve olanağı bulunması, ormanların bakımsız olması, iyi kontrol edilememesi, cezaların hafif ve az olması vb. nedenlerden kaynaklandığı belirtilmektedir.

Ayanoğlu (1987), son yıllarda ormanlar üzerindeki baskının giderek arttığına; bu baskının da 1950 yılından sonra gelen hükümetlerin orman mevzuatıyla ilgilenmiş olmasından ve yasaların ormancılık tekniğine aykırı bir biçimde değiştirilmeye çalışılmasından ve bunların sonucu olarak da orman suçlarının giderek artmasından kaynaklandığına değinmektedir.

Kapucu (1987) ise; orman alanlarını otlatma, orman açmacılığı vb. amaçlarla kullanma, yangın çıkarma ve aşırı yararlanma gibi olumsuzluklara neden olan insanlara karşı özel koruyucu ve önleyici önlemler alınması gereği üzerinde durmakta ve orman suçlarına sebep olarak da bazı ekonomik etkenlere değinmektedir.

Gümüş (1992), “Amasya Orman Bölge Müdürlüğünde Orman Suçlarının Nedenleri” adlı eserinde Orman köylülerinin orman yasalarınca yasaklanan eylemlerde bulunmaları sonucunda ormanlarda oluşan yangın, açma, kesme, yerleşme gibi amaçlarla servet ve artım yönündeki kaybın artması sonucunda orman suçlarının önemli hale geldiğinden bahsetmektedir.

Güneş (2004), “Orman Suçlarının Ceza Hukuku Açısından İncelenmesi” adlı doktora çalışmasında orman suçlarının genel özelliklerini, tarihsel açıdan gelişimini,

sınıflandırmasını, orman ve cezaya etki eden ağırlatıcı ve hafifletici sebeplerin neler olduğuna yönelik birçok faktörü açıklamaktadır.

Erbakıcı (2007) tarafından orman suçlarıyla mücadelede özel kolluk ile genel kolluğun etkinliğini arttırmak için yapılması gerekenler ortaya konulurken, orman köylüleri üzerinde orman suçlarının oluşumunda sosyal öğrenme teorisinin yeri belirlenmeye çalışılmıştır.

Şen ve Ünal (2003), orman suçlarının nedenlerini Kastamonu-Karadere Orman İşletme Müdürlüğü Örneğinde incelemiştir. Bu amaçla işletme müdürlüğü sınırları içerisindeki 36 orman köyünde 236 orman köylüsü ile görüşülerek orman suçlarına etki eden faktörleri belirlenmeye çalışılmıştır.

Bilgili (2014), 20. yüzyılda artan nüfus artışı sonucunda doğal kaynakların katkısının önemini ve kaynaklar içinde olan ve ulusal ekonomideki değerleri gün geçtikçe artan ormanların gelişimi ve korunmasına yönelik birçok faktöre değinmektedir.

Bozaran ve Görücü (2017), orman suçlarının otlatma, kaçakçılık, işgal ve faydalanma ile açma gibi suç teşkil eden hukuki başlıklar açısından ele alınarak irdelenmiş. Suçlar hakkında bilgiler vererek suçların nedenleri üzerinde durmuşlar ve bu suçların önlenmesi için yapılması gerekenlerin neler olduğunu açıklamıştır.

Ayaz ve İnanç (2018) ise, orman suçları için karşılanması gerekli zarar ve ağaçlandırma bedeli hesaplamalarıyla ilgili mevzuatı ele alınmıştır. Yapılan incelemeler ve değerlendirme sonucunda tazminat hesaplarının çoğunlukla odun hammaddesi zararına yönelik olduğu biyolojik çeşitlilik ve ekosistemin olumsuz etkilemelerinin hesaba katılmadığı hususlarına yer verilmektedir.

Yukarıda literatür taramasından anlaşılacağı gibi Bartın ili Ulus ilçesinde/Ulus Orman İşletme Müdürlüğünde orman suçlarına ilişkin zarar ve tazminat hesaplarıyla doğrudan ilgili her hangi bir çalışma bulunmamaktadır. İşte bu tez çalışması, Bartın ilinde ormancılık faaliyetleri ve orman suçları bakımından önemli olan Ulus Orman İşletme Müdürlüğünde son 10 yılda oluşan ve mahkemelere intikal eden orman suçlarını çeşitli özellikleri itibarıyla incelemek, uygulamadaki zarar ve tazminat hesaplama yöntemini bilimsel açıdan değerlendirmek, böylece orman suçlarının azaltılmasına ve sürdürülebilir orman

yönetimine katkı sağlamak amacıyla ele alınmıştır. Tez çalışmasında; orman suçları nedeniyle oluşan zararın ve tazminat hesapları incelenirken suç zaptlarından ve Ulus Adliyesine intikal eden dava dosyalarından ve bilirkişi raporlarından zarar ve tazminat hesaplarıyla ilgili bilgiler alınmıştır. Bu kapsamda öne çıkan bazı orman suçlarıyla ilgili orman işletmesinin düzenlediği tazminat hesaplarıyla adliyedeki dava dosyalarındaki tazminat hesaplamaları, orman kıymetlerinin takdirinde kullanılan metotlardan yararlanılarak karşılaştırılmış ve aralarındaki farklar saptanmıştır. Bu farkların nedenleri irdelenmiş, tazminat bedellerinin yeterliliği ve sosyal adalete uygunluğu konusunda değerlendirmeler yapılmış ve bu kapsamda bazı öneriler geliştirilmiştir.

BÖLÜM 3

MATERYAL VE METOT

3.1 Ulus İlçesinin Tanıtımı

Ulus İlçesi, Bartın-Karabük karayolunun 12. km içerisinde yer almakta olup, doğusu Kastamonu İli, batısı Bartın İli, güneyi Safranbolu İlçesi, kuzeyi Kurucaşile İlçesi ile sınırlandırılmıştır. Yüzölçümü 715 km², denizden yüksekliği 200 m'dir. Bartın'ın güneydoğu yönünde, Ulus ve Eldeş çaylarının birleştiği bir vadide kurulmuştur. Doğusunda İğneciler, batısında Ulukaya ve Karakaya dağları bulunmaktadır. Ulukaya Köyü yakınında şelale ve kanyon oluşmuştur. Batıda Uluyayla eteklerindeki Eldeş Vadisinin uzunluğu 30 km civarındadır. Bölgede yıllık sıcaklık ortalaması 25-27 C°'dir. Hemen hemen bütün mevsimlerde yağış görülmektedir. Yağışa daha çok bahar ve kış mevsimlerinde rastlanır. Yağmur en az yağdığı ay ise temmuz ayıdır. İlçe, çok geniş orman örtüsüne sahiptir. Drahna, Mermer, Ulusçayı, Korkudanlık, Sökü ve Karakışla'dan oluşan 71.500 ha'lık alan ormanla kaplıdır. Bu zengin ormanlıkların içinde 7.000 ha'lık Uluyayla Ormanı en büyük alanı kaplar (UB, 1998).

Ulus'un tarihi M.Ö.3000 yıllarına kadar dayanmaktadır. M.Ö.800-2000 yılları arasında bölgeye ilk önce doğudan sonra batıdan akınlar ve göçler olmuş, Hititlerle Çağdaş Gasgolar uzun süre bu bölgede barınmıştır. Ulus ve çevresinde kurulmuş olan Paflagonya Devletinin başkenti Ulus olarak gösterilmektedir. Türklerin bölgeye ilk kez yerleşmeleri Bozulus Türkmenlerinin bölgeye gelmesiyle başlar. 1392-93 yıllarında Yıldırım Beyazıt bölgeyi Osmanlı sınırları içerisine dahil etmiştir. Anadolu Selçukluları zamanında Candaroğlu Beyliğinin sınırları içinde kalmıştır. Osmanlılar zamanında İlçe, küçük bir yerleşim merkezi olarak kalmış, herhangi bir ticari, siyasi ve askeri olaya sahne olmamıştır. İlçenin isminin "üleşmek" mastarından türeme ve ilk biçimi "ülüş" olup, Moğolca'ya "Ulus" şeklinde geçerek içinde yaşayan insanlarla birlikte ülkenin bir şehzadeye verilen bölümü anlamına geldiğini ifade etmektedir. Ulus, Safranbolu İlçesine bağlı nahiye durumunda iken 8 Ağustos 1944 yılında İlçe olması nedeni ile Zonguldak İline bağlanmıştır. 28 Ağustos 1991 gün ve 3760 sayılı kanunla Bartın İlçesinin İl olması üzerine Ulus, Bartın İline bağlanmıştır (UB, 1998).

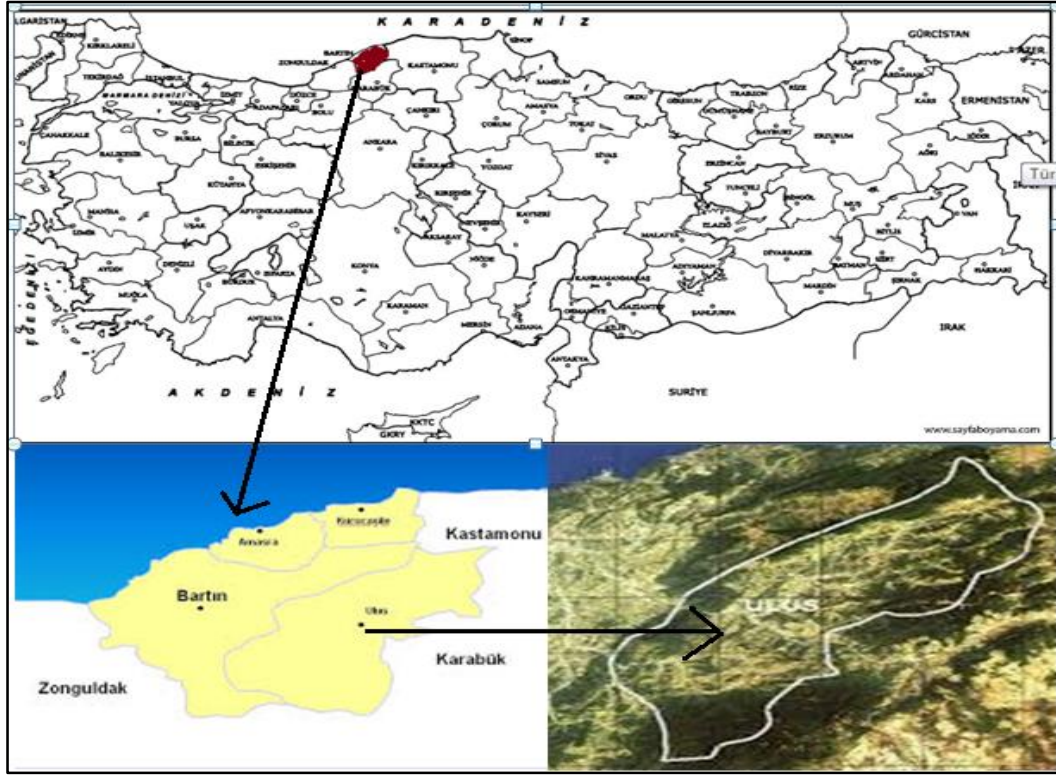
İlçe ekonomisi orman ürünlerine bağlı olarak kerestecilik ve maden ocaklarında istihdam edilen işçilerin gelirlerine dayanmaktadır. Son yıllarda ormanlar üzerindeki plansız ve bilinçsiz baskılar, orman alanlarının giderek azalmasına ve bu sektöre bağlı ilçe ekonomisinde zayıflamaya sebep olmuş ve bununla beraber büyük metropollere hızla göç başlamıştır. Ancak özellikle 1990 yıllardan bugüne İlçede küçük ve orta ölçekli işletmelerin sağlamış olduğu istihdam sevindiricidir. İlçe ekonomisinin geleceği açısından büyük önem taşıyan et ve süt kombinesi, süt ve besi hayvancılığının lokomotifi durumundadır (UB, 1998).

İlçenin nüfusunun çoğunluğunu orta yaş ve üzerindeki kişiler oluşturmaktadır. Ulus İlçesi nüfus yapısı olarak devamlı göç vermektedir. Bu nedenle ilçenin zamanla nüfusu azalmaktadır. 2016 Genel Nüfus Sayımı sonuçlarına göre merkez (3188 kişi), Abdipaşa beldesi (2600 kişi), Kumluca beldesi (2194 kişi) ve Köy nüfusu (13134) olmak üzere ilçenin toplam nüfusu 21.116'dır. İlçenin coğrafi özelliğine göre yerleşim tarzı dağınıktır. Mülki sınırlar içinde 3 belediye (Ulus, Abdipaşa ve Kumluca), 69 köy, 293 mahalle olmak üzere 540 yerleşim birimi vardır. Köylerin büyük çoğunluğu orman köyüdür (TUİK, 2016).

Ulus; doğa harikası Uluyayla, Ardıç ve Gezen yaylaları, yöreye büyüleyici bir çekicilik kazandıran Ulukaya Şelalesi ve kanyonu, mağaraları, düdeni, avlakları ve birbirinden ilginç doğal güzellikleriyle beğenilen bir yer olma özelliğine sahiptir. Ayrıca Karadeniz Bölgesinin batı bölümünde, Bartın ve Kastamonu illeri sınırları içinde ve Küre Dağları üzerinde yer almaktadır. Küre Dağları Milli Parkı; uluslararası öneme sahip Batı Karadeniz Karst kuşağı içerisinde oluşan özellikle kanyonlar, boğazlar, mağaralar, şelaleler ve düdenler gibi ilginç karstik oluşumları; 1200 yıllık yaşlı doğal ve bakir orman, flora ve endemik bitki varlığı; 129 kuş ve 40 memeli türünün yaşadığı fauna zenginliği; çevre yerleşimlerde gelişen halk hekimliği ve özgün folklorik değerleri açısından zengin çeşitlilik sunmaktadır. Dağ-yayla-av turizmi açısından Uluyayla, Ardıç, Gezen ve Arıt yaylaları yörenin cazibe merkezidir. Arıt Yaylası, Küre Dağları Milli Parkı içinde yer almaktadır. Uluyayla, Ardıç ve Gezen yaylalarında; dağ ve yayla havasını solumak, dağ gezileriyle değişik zevkleri tatmak ve mevsimlere göre her türlü kara avcılığı yapmak olasıdır (UB, 1998).

3.2 Ulus Orman İşletme Müdürlüğünün Tanıtımı

Tez kapsamında çalışma alanı olarak Zonguldak Orman Bölge Müdürlüğü, Ulus Orman İşletme Müdürlüğüne bağlı Ulus Orman İşletme Şeflikleri ele alınmıştır (Şekil 3.1).

Şekil 3.1: Ulus Orman İşletme Müdürlüğünün konumu.

Ulus Orman İşletme Müdürlüğü, Bartın Orman İşletme Müdürlüğü Yenihan Orman İşletme Şefliğinden ayrılan Ulus Orman İşletme Şefliği ile Ovacuma ve Uluyayla Orman İşletme Şefliklerinin de dahil edilmesiyle 1965 yılında kurulmuştur. 1967 yılına kadar Bolu Orman Bölge Müdürlüğüne bağlı iken 13.11.1967 tarihinde Zonguldak Orman Bölge Müdürlüğü'nün kurulması ile Zonguldak Orman Bölge Müdürlüğüne bağlanmıştır.

İlerleyen yıllarda, yeni kuruluşlarla birlikte Abdipaşa, Akıncılar, Drahna, Karakışla, Uluyayla ve Ovacuma adında 7 işletme şefliği ile faaliyetini sürdürmüştür. Akıncılar Şefliğinin Drahna Şefliğine bağlanması, 01 Ocak 2012 tarihinde Karakışla-Ovacuma-Uluyayla İşletme Şefliklerinin Safranbolu Orman İşletme Müdürlüğüne devredilmesi, Nisan 2012 tarihinde Bartın Orman İşletme Müdürlüğünden Kumluca, Ardıç ve Sökü İşletme Şefliklerinin Ulus Orman İşletme Müdürlüğü bünyesine dahil edilmesiyle halen 6 adet şeflikle ormancılık faaliyetlerine devam etmektedir (UOİM, 2018a).

Ulus Orman İşletme Müdürlüğü, Batı Karadeniz Bölgesinde Bartın iline bağlı Ulus İlçesi mülki hudutları içinde yer almaktadır. Çok kırık bir arazi yapısına sahiptir. Kayalık ve kokurdanlık arazisi önemli yer tutmaktadır. İşletme hudutları dahilinde Ulusçayı, Ovacuma ve Kumluca Çayı olmak üzere üç büyük çay bulunmaktadır.

Ulus Orman İşletme Müdürlüğü 6 Orman İşletme Şefliğinden oluşmaktadır. Abdipaşa, Drahna, Ulusçayı orman işletme şeflikleri Ulus İlçesinde, Kumluca, Ardıç, Sökü orman işletme şeflikleri Kumluca Beldesinde faaliyet göstermektedir. Orman işletme şefliklerinin orman durumu Tablo 3.1 ve sınırları Şekil 3.2’de gösterilmiştir.

Tablo 3.1: Ulus Orman İşletme Müdürlüğü orman işletme şefliklerinin orman durumu (UOİM, 2018a; URL-3, 2019).

İşletmesi	Şefliği	Orman Alanı (ha)	Açıklık Alan (ha)	Toplam Alan (ha)	Orman Yüzdesi
Ulus	Ulusçayı	9.528,5	5.968,8	15.497,3	61
	Abdipaşa	9.086,6	7.902,3	16.988,9	54
	Sökü	4.318,6	2.186,1	6.504,7	66
	Kumluca	9.104,2	5.413,2	14.517,4	63
	Ardıç	4.961,6	85,3	5.046,9	98
	Drahna	15.616,8	3.719,1	19.335,9	81
Genel Toplam		52.616,3	25.274,8	77.891,1	68

Şekil 3.2: Ulus Orman İşletme Müdürlüğündeki işletme şeflikleri.

Ulus Orman İşletmesinde 1 adet İşletme müdürü, 1 adet İşletme müdür yardımcısı, 6 adet orman işletme şefi, 1 adet teknik eleman, 27 adet orman muhafaza memuru, 17 adet diğer memur, 20 adet geçici işçi, 18 adet sürekli işçi ve 2 adet hizmet alımı işçisi olmak üzere toplam 93 adet personel mevcuttur (UOİM, 2018a).

İşletme Müdürlüğünde kullanılmak üzere 9 adedi arazi pikabı, 2 adedi motosiklet, 1 adedi traktör, 1 adedi yükleyici RSB aracı, 1 adedi arazöz, 1 adedi de greyder mevcuttur. Ayrıca orman işletmede orman yangınlarında mücadelede 2 adet ilk müdahale merkezi, 2 adet ilk müdahale ekibi, 6 adet su tankeri, 1 adet ford-pikap, 1 adet arazöz ve 1 adet greyder hizmet vermektedir (UOİM, 2018a).

3.3. Araştırma Verileri ve Değerlendirme

Bu çalışma, Bartın ilinde ormancılık faaliyetleri ve orman suçları bakımından önemli olan Ulus Orman İşletme Müdürlüğünde son 10 yılda oluşan ve mahkemelere intikal eden orman suçlarını çeşitli özellikleri itibariyle incelemek, uygulamadaki zarar ve tazminat hesaplama yöntemini bilimsel açıdan değerlendirmek, böylece orman suçlarının azaltılmasına ve sürdürülebilir orman yönetimine katkı sağlamak amacıyla ele alınmıştır.

Bu amaçla Ulus Orman İşletme Müdürlüğü ve bağlı orman işletme şefliklerinde (Ulusçayı, Abdipaşa, Sökü, Kumluca, Ardiç ve Drahna) tutulan suç zaptlarından orman suçlarına ilişkin bilgiler alınmıştır. Ayrıca Ulus Adliyesine intikal eden orman suçlarına ilişkin dava dosyaları incelenmiş, bazı dava dosyalarından ve bilirkişi raporlarından zarar ve tazminat hesaplarıyla ilgili bilgiler alınmıştır. Elde edilen verilere göre son 10 yılda oluşan orman suçları yıllar ve çeşitli özellikleri itibariyle tablolar ve yüzde yöntemiyle açıklanmıştır. Bu kapsamda öne çıkan bazı orman suçlarıyla ilgili orman işletmesinin düzenlediği tazminat hesaplarıyla adliyedeki dava dosyalarındaki tazminat hesaplamaları, orman kıymetlerinin takdirinde kullanılan metotlardan yararlanılarak karşılaştırılmış ve aralarındaki farklar saptanmıştır. Bu farkların nedenleri irdelenmiş, tazminat bedellerinin yeterliliği ve sosyal adalete uygunluğu konusunda değerlendirmeler yapılmıştır. Zarar ve tazminat hesapları o yılın cari fiyatları üzerinden yapılmıştır. Verileri değerlendirmek için Excel bilgisayar programından yararlanılmıştır.

BÖLÜM 4

BULGULAR VE TARTIŞMA

Bu başlık altında öncelikle orman zarar ve tazminat hesaplarıyla ilgili olarak literatürde yer alan bilimsel ve teorik bilgilere yer verilmiştir. Bilahare Ulus Orman İşletme Müdürlüğünde ve bağlı orman işletme şefliklerinde (Ulusçayı, Abdipaşa, Sökü, Kumluca, Ardiç ve Drahna) en çok görülen ağaç keseme, açma-yerleşme, işgal ve faydalanma ve yangın suçlarıyla ilgili tutulan suç zaptları incelenmiş ve Ulus Adliyesine intikal bazı davalara ilişkin zarar ve tazminatlar bilgileri ve hesaplama yöntemleri dava dosyasındaki evraklardan ve bilirkişi raporlarından alınmıştır. Bu kapsamda öne çıkan bazı orman suçlarıyla ilgili olarak orman işletmenin düzenlediği tazminat hesaplarıyla adliyedeki dava dosyalarındaki keşif özetlerindeki tazminat hesaplamaları karşılaştırılmış ve farklılıklar tartışılmıştır.

4.1 Ormanlıkta Zarar ve Tazminat Hesaplarının Esasları

Ormanların alım satıma konu olması, kamulaştırılması (istimlak edilmesi), vergilendirilmesi, orman arazisinin ormancılık dışı amaçlarla kullanılması, orman toprağına ve ağaç servetine yangın, böcek ve mantar, otlatma, fırtına, kar, gaz vb. nedenlerle zarar verilmesi durumlarında değer tayinine, zarar ve tazminat hesaplarına ihtiyaç vardır. Bu amaçla *Orman Kıymetlerinin Takdirinde* kullanılan metotlardan yararlanılmaktadır (Fırat, 1971; Fırat ve Miraboğlu, 1977). Buna göre orman kıymetleri takdiri metotlarından yararlanılarak çözümlenen başlıca sorunlar şunlardır (Daşdemir, 2018):

1. Ormanın satış, kamulaştırma ve vergi değerinin tayini,
2. Orman arazisinin maden varlığından yararlanılması halinde tazminat hesabı,
3. Ormandan geçirilen yollar ve enerji hatlarından doğan tazminat hesabı,
4. Ormandan intifa hakkının kaldırılması için tazminat hesabı,
5. Orman yangınında oluşan zarar miktarının tayini,
6. Fırtına, kar ve don zararının hesabı,
7. Otlatma zararının hesabı,

8. Böcek ve mantar zararının hesabı,
9. Gaz zararının hesabı,
10. Kaçak kesimlerin tazminat bedelinin hesabı.

Yukarıdaki sorunların çözümüne yönelik olarak hesaplanacak zarar ve tazminat hesaplarının bilimsel temelleri ilgili literatürde (Fırat, 1971; Fırat ve Miraboğlu, 1977; Günel, 1988; Türker, 2013; Daşdemir, 2018) mevcuttur. Ancak burada Türkiye’de yaygın olarak görülen zarar ve tazminat hesaplarının teorik temelleri Ormancılıkta Kıymet Takdirinde kullanılan formüllerden yararlanılarak aşağıdaki gibi açıklanmıştır

4.1.1 Orman Arazisinin Maden Varlığından Yararlanılması Halinde Zarar ve Tazminat Hesabı

Devlet orman işletmeleri, sahip oldukları orman alanı içerisinde, zaman zaman kömür, taş, kum, kireç vb. gibi hammaddelerin işletilmesiyle ilgili taleplerle karşılaşmaktadır. Söz konusu isteğin yerine getirilmesi esas bakımından işletmenin amaç ve faaliyetlerini engelleyici görülüyorsa, böyle bir faaliyetin ormancılık işletmesinde yol açacağı kayıpların parasal karşılığının belirlenmesi ve tazminat olarak istek sahibinden talep edilmesi gerekir (Günel, 1988). Bu durumda izin verilen faaliyetin ormancılık işletmesinde yol açacağı her türlü zararın (arazi, ağaç serveti, yol, av hayvanı zararı vb.) parasal karşılığının belirlenmesi ve bunların toplamının tazminat olarak talep edilmesi gerekmektedir. Orman arazisi üzerinde izin verilecek maden işletmeciliğinin neden olabileceği zarar türleri ve bu zararların hesaplanması aşağıda verilmiştir (Fırat, 1971; Fırat ve Miraboğlu, 1977; Miraboğlu, 1979; Günel, 1988; Türker, 2013; Daşdemir, 2018):

1. İzin süresince arazi gelirinin elde edilememesi,
2. Meşcerelerin erken kesilmesinden doğan kayıplar,
3. Maden işletmesi alanına düşen genel yönetim masrafı,
4. Maden işletmesi nedeniyle alınacak özel koruma tedbirleri için yapılacak masraflar,
5. Orman yollarının maden işletmesi tarafından kullanılması nedeniyle oluşacak tazminat,
6. Amenajman planının değiştirilmesi nedeniyle oluşacak ek masraflar,
7. Maden işletmesinin çevresindeki meşcerelere verdiği zararlar,

8. Arazi yapısının bozulması ve böyle arazilerde belirli bir süre orman yetiştirilmemesi,
9. Arazinin yeniden ağaçlandırılması masrafları,
10. Yeni oluşturulan meşcerede oluşacak verim düşüklüğü,
11. Yaban hayatının ve av hayvanlarının zarar görmesi,
12. ODOÜ ile ormanların sosyal ve kültürel hizmetlerinde oluşacak azalma.

Yukarıda 12 madde halinde verilen zarar türlerinin hepsini aynı anda bir maden işletmeciliği sahasında görmek mümkün olmayabilir. Bu nedenle pratikte öne çıkan zarar türleri esas alınarak tazminat hesaplaması yapılabilir. Bu konuda Daşdemir (2018)'den alınan aşağıdaki teorik bir örnekte zarar ve tazminat hesaplaması açıklanmıştır:

Örnek-1: Gençlik çağındaki (20 yaşında) ağaçlardan oluşan 4 ha'lık orman arazisi linyit çıkarmak amacıyla bir maden işletmesinde devamlı olarak tahsis edilecektir. Ancak 4 ha'lık orman alanının işletmeye uygun hale getirilmesi için tıraşlama kesilmesi ve boş tutulması gerekmektedir. İlgili orman işletmesi, 4 ha'lık alanın tıraşlama kesilmesiyle toplam 4.000 TL net hasılat (A_m) elde edecektir. Sahanın tıraşlama kesilmesi halinde, orman yollarının, yaban hayvanlarının ve çevredeki meşcerelerin zarar görmeyeceği, sosyal ve kültürel hizmetlerin aksamayacağı, amenajman planında bir değişikliğe gidilmeyeceği ve özel koruma tedbirlerinin alınmayacağı düşünülmektedir. Arazinin değeri 6.000 TL/ha, yıllık yönetim masrafları 50 TL/ha, kültür masrafları 1200 TL/ha ve faiz oranı %3 olduğuna göre, maden işletmecisinin orman arazisinden faydalanması karşılığında orman sahibine ödemesi gereken tazminat bedeli ne kadardır? (Daşdemir, 2018)

Çözüm-1: Orman alanı maden işletmesine devamlı olarak tahsis edileceği için, önce meşcerenin erken kesilmesinden doğan tazminat miktarı, sonra bu alana karşılık gelen yıllık parasal kayıpların değeri hesaplanır ve her iki değer toplanarak tazminat bedeli bulunur.

Yukarıda 2. maddede yer alan meşcerenin erken kesilmesinden doğan tazminat miktarı (TZ_1), meşcere henüz 20 yaşında olduğu için, ağaç servetinin maliyet değeri bulunur ve bundan tıraşlama kesimiyle elde edilen değer düşülür ve aşağıdaki gibi hesaplanır;

$$TZ_1 = [(c + B + V) \times 1,0p^m - (B+V)] \times \text{Alan Miktarı} - A_m \quad (1)$$

$$TZ_1 = [(1.200 + 6.000 + \frac{50}{0,03} \times 1,03^{20} - (6.000 + \frac{50}{0,03})) \times 4 - 4.000 = 29.390 \text{ TL.}$$

İzin süresince, yani sonsuza dek arazi geliri elde edilemeyecek ve yönetim masrafları her yıl yapılmış olacaktır. Yukarıda 1. ve 3. maddede bahsedilen bu kayıpların değeri (TZ₂), sonsuz yıllık gelirlerin kapital değerini veren formülle aşağıdaki gibi bulunur;

$$TZ_2 = \frac{[(B \times 0,0p) + v] \times \text{Alan Miktarı}}{0,0p} \quad (2)$$

$$TZ_2 = \frac{[(6.000 \times 0,03) + 50] \times 4}{0,03} = 30.667 \text{ TL.}$$

Toplam tazminat = TZ₁ + TZ₂ = 29.390 + 30.667 = 60.057 TL'dir.

Maden işletmecisinin verdiği zararların hesaplanması konusunda da ülkemizde bazı çalışmalar yapılmıştır (Miraboğlu, 1979; Geray, 1987). Örneğin bu konuda Geray (1987) tarafından yapılan bir çalışmada; Yatağan Termik Santrali bir maden işletmesi gibi düşünülerek, 1985 yılından başlayarak 30 yıllık bir sürede yarattığı zarar miktarı yukarıda açıklanan 1., 3., 8., 9. ve 10. maddeler gereğince hesaplanmaya çalışılmıştır. Buna göre tazminata esas olmak üzere, 1985 yılı fiyatlarıyla toplam 957,4 ha alanda ortaya çıkan zarar miktarı;

-İzin süresince arazi gelirinin elde edilememesi.....	177.299.341 TL,
-Maden işletmesi alanına düşen genel yönetim masrafı.....	43.122.833 TL,
-Arazi yapısının bozulması ve böyle arazilerde belirli bir süre orman yetiştirilememesi.....	1.628.288.604 TL,
-Arazinin yeniden ağaçlandırılması masrafları.....	110.830.457 TL,
-Yeni oluşturulan meşcerede oluşacak verim düşüklüğü.....	25.572.308 TL

olmak üzere toplam zarar miktarı 1.985.113.543 TL olarak saptanmıştır (Daşdemir, 2018).

Bu sonuçlar, doğal bir kaynak olarak ormanın odun kökenli olmayan ürün ve hizmetlerinin maddesel olan hizmetlerine göre çok daha önemli miktarlara ulaşabildiğini, bu sektörün ulusal ekonomi açısından önemi tartışılırken bu hususun gözden ırak tutulmaması gerektiğini bir kez daha ortaya koymaktadır (Türker, 2013).

Bu konuda orman içindeki maden yataklarının maden işletmeciliğine tahsis edilmesini inceleyen bir araştırmada (Sezer, 2016) ise; Eskişehir Orman Bölge Müdürlüğü sınırları içindeki ormanlık alanlarda geçmişte yapılan ve halen devam eden madencilik çalışmalarının hukuksal boyutları ele alınmıştır. Buna göre Eskişehir Orman Bölge Müdürlüğü sınırları içindeki orman alanlarında verilen maden izinlerinin gerekli kanun ve yönetmeliklere uygun olduğu, sahalarda düzenli olarak denetleme ve kontrollerin yapıldığı, süresi dolan maden izin sahalarında rehabilite ve ağaçlandırma çalışmalarının yapıldığı tespit edilmiştir (Çelebi, 2018).

4.1.2 Ormandan Geçirilen Yollar ve Enerji Hatlarından Doğan Zarar ve Tazminat Hesabı

Ormandan kara ve demir yolu, kanal, elektrik, doğal gaz boru hattı vb. geçirmek amacıyla açılan şeritlerin tamamı istimlak ediliyorsa, değer takdiri kamulaştırma konusunda açıklandığı gibi yapılır. Ancak, bu sahanın tamamı istimlak edilmeyebilir. Örneğin, demir yolu boyunca her iki tarafa ağaçsız bir saha emniyet şeridi olarak bırakılabilir veya enerji hattının geçtiği şerit dahilinde sadece baltalık ormanın gelişmesine izin verilebilir. Böyle durumlarda önce o sahada bulunan meşcerelerin kaldırılmasından doğan zarar, sonra bu çevredeki meşcerelerde meydana gelen çeşitli zararlar hesaplanarak tazminat bedeli bulunur (Daşdemir, 2018). Bu konuda oluşan zarar ve tazminat miktarı Daşdemir (2018)'den alınan aşağıdaki Örnek-2'de teorik olarak açıklanmıştır:

Örnek-2: Orman işletmesine ait 25 yaşındaki bir çam ormanından 2.500 m uzunluğunda yüksek gerilimli bir elektrik hattı geçirilmek istenmektedir. Hat boyunca 20 m genişliğinde bir şeridin (5 ha) tıraşlanması ve boş tutulması gerekmektedir. Şeridin tıraşlanması sonunda işletme 4.600 TL'lik net kesim hasılatı elde etmiştir. Şeridin açılması ile etraftaki meşcerelerde rüzgâr, güneş vb. nedenlerden dolayı zararların oluşmadığı varsayılmaktadır. Arazinin değeri 4.800 TL/ha, yıllık yönetim masrafları 60 TL/ha, kültür masrafları 1.400 TL/ha ve faiz %3 olduğuna göre elektrik şirketinin orman işletmesine ödemesi gereken tazminat miktarı ne kadardır?

Çözüm-2: Örnek 1'de olduğu gibi, burada da iki tür tazminat söz konusudur. Birisi meşcerenin erken kesilmesinden doğan tazminat (TZ_1), diğeri ise araziden sonsuza dek

gelir elde edilmesinden ve yıllık yönetim masraflarından doğan tazminattır (TZ₂). Buna göre önce TZ₁ bulunur (Daşdemir, 2018);

$$TZ_1 = [(1.400+4.800 + \frac{60}{0,03} \times 1,03^{25} - (4.800 + \frac{60}{0,03})) \times 5 - 4.600 = 47.245 \text{ TL.}$$

sonra da TZ₂ bulunur;

$$TZ_2 = \frac{[(4.800 \times 0,03) + 60] \times 5}{0,03} = 34.000 \text{ TL.}$$

Toplam tazminat = 47.245 + 34.000 = 81.245 TL'dir.

4.1.3 Orman Yangınında Oluşan Zarar ve Tazminat Miktarının Hesabı

Ormanda zarar oluşturan en büyük etkenlerin başında orman yangını gelmektedir. Özellikle yazları sıcak ve kurak geçen bölgelerde her yıl pek çok orman yangını meydana gelmekte, binlerce ha orman alanı zarar görmekte ve telafisi zor olan büyük ekonomik kayıplar oluşmaktadır. Orman yangını başta ağaç serveti olmak üzere orman ekosisteminde yer alan ölü ve diri örtü, yaban hayatı, toprağın yapısı, biyolojik çeşitlilik vb. değerler üzerinde çok büyük olumsuz etkiler yapmaktadır. Bu nedenle daha yangın çıkmadan önce, yangını önleyici gerekli tedbirlerin alınması (karışık meşcereler kurulması, yangın emniyet şeritleri oluşturulması, etkin bir haberleşme ve ulaşım ağının bulundurulması vb.) ve yangın esnasında ise iyi bir yangın yönetim organizasyonuna sahip olunması gerekmektedir. Ancak bu sayede orman yangınlarının zararları asgari boyutlara indirilebilir (Daşdemir, 2018).

Orman yangınlarının doğurduğu zarar miktarı hesaplanırken dikkate alınacak hususlar olarak; meşcerenin ağaç servetinde meydana gelen zarar, araziden yararlanma ve arazi değerinde meydana gelen zarar, yangın söndürme masrafları, civar meşcerelerde oluşan zarar, amenajman planında oluşacak aksaklıklar, rüzgar tahribatı zararı, odun dışı ürünlerde meydana gelen eksilmeler vb. gibi noktalar ilgili yazında verilmektedir (Acun, 1976; Ünal, 1990; Türker, 2013). Orman yangınlarıyla oluşan zarar ve tazminat miktarı aşağıda verilen başlıklar altında hesaplanır (Daşdemir, 2018);

1. Meşcerelerin ağaç servetinde meydana gelen zararlar,
2. Ağaçlandırma masrafı farkı,
3. Araziden faydalanma ve onun değerinde oluşan zararlar,
4. Yangın söndürme masrafları,
5. Etraftaki meşcerelerde oluşan zararlar,
6. İşletme planında meydana gelecek değişikliklerin yarattığı ek masraflar,
7. ODOÜ ile ormanların sosyal ve kültürel hizmetlerinde oluşacak zararlar.

Bu konuda oluşan zarar ve tazminat miktarı Daşdemir (2018)'den alınan aşağıdaki Örnek-3'de teorik olarak açıklanmıştır:

Örnek-3: Orman yangını nedeniyle 15 yaşındaki çam meşceresinin 5 ha'lık kısmı tamamıyla yanmıştır. Yangın söndürme masrafı olarak 10.000 TL harcanmıştır. Meşcerenin tesisinde kültür masrafı olarak 1.500 TL/ha harcanmıştır. Sahanın yeniden ağaçlandırılması için aynı miktar kültür masrafı gerekmektedir. Yangından sonra arazinin tekrar ağaçlandırılabilmesi için 3 yıl boş kalması söz konusudur. Etraftaki meşcerelerde bir zarar oluşmadığı ODOÜ ile sosyal ve kültürel hizmetlerde bir azalmanın olmadığı kabul edilmektedir. Arazi değeri 2.000 TL/ha, yıllık yönetim masrafları 60 TL/ha ($V=v/=0,0p$) ve faiz oranı %4 olduğuna göre yangının neden olduğu zarar miktarı ne kadardır?

Çözüm-3: Genç bir meşcere yandığı için önce ağaç servetinin maliyet değeri (ASM_d) zarar olarak şöyle hesaplanır (Daşdemir, 2018):

$$ASM_{dm} = [(c + B + V) \times 1,0p^m - (B + V)] \times \text{Alan Miktarı} \quad (3)$$

$$ASM_{d15} = [(1.500 + 2.000 + \frac{60}{0,04} \times 1,04^{15} - (2.000 + \frac{60}{0,04}))] \times 5 = 27.500 \text{ TL.}$$

Ayrıca arazinin 3 yıl boş kalmasından dolayı arazi geliri ve yıllık yönetim masraflarından doğan zarar miktarı sonlu yıllık gelirlerin kapital değerini veren formül şöyle hesaplanır:

$$k_0 = \frac{(2.000 + \frac{60}{0,04})(1,04^3 - 1)}{1,04^3} \times 5 = 1.943 \text{ TL.}$$

Her iki zararın toplamına ($ASM_{d15} + k_0$) yangın söndürme masrafı eklenmek suretiyle, yangın zararı 29.466 TL olarak hesaplanır.

Bu konuda Zonguldak Orman Bölge Müdürlüğü kapsamında yapılan bir çalışmada (Uz, 2002); örnek olarak seçilen Bartın Orman İşletme Müdürlüğündeki 1993-2001 dönemine ait orman yangınları ekonomik yönden incelenmiş ve 2001 yılında Bartın Orman İşletmesinde çıkan 12 yangının işletmeye verdiği zarar-zıyan miktarı, o yılın cari fiyatlarıyla 9.816.856.120 TL olarak hesaplanmıştır.

4.1.4 Otlatma Zararı ve Tazminat Miktarının Hesabı

Orman içinde hayvan otlatması özellikle genç meşcerelerde önemli zararlara neden olmaktadır. Otlatmadan dolayı sahanın tamamı veya bir kısmı zarar görmüş olabilir. Eğer genç bir meşcere de otlatma olmuş ve gençliğin tamamı zarar görmüş ise, meşcere tamamen kaldırılarak yeniden ağaçlandırılması gerekir. Böyle bir sahada zarar miktarı, ağaç servetinin maliyet değeri olarak hesaplanır. Ancak saha hemen ağaçlandırılmayıp belirli bir süre boş kalırsa, bu süre için arazi gelirin ve yıllık yönetim masraflarının bugünkü değeri ile hesaplanarak zarar miktarına eklenir (Daşdemir, 2018).

Otlatma zararı çok geniş değil, ancak küçük bir alanla sınırlı ise, bu takdir de bu küçük alanın ağaçlandırılması için yapılan masraf zarar miktarıdır. Alan çok küçük, bu yüzden de alanın tekrar ağaçlandırılması mümkün değilse, bu takdir de meşcerenin yapısı bozulacak, bu durumda meşcere gelirlerinde bir azalmaya yol açacaktır. Bu azalmanın miktarı tespit edilerek bir idare süresine göre hesaplanacak bugünkü değeri zarar miktarı olarak alınacaktır (Günel, 1988).

İzinsiz olarak orman içinde hayvan otlatılmasından dolayı oluşan zarar ve tazminat miktarı Daşdemir (2018)'den alınan aşağıdaki Örnek-4 üzerinde teorik olarak açıklanmıştır:

Örnek-4: 5 yıl önce tesis edilmiş 7 ha büyüklüğündeki bir ladin gençliği keçi otlatması sebebiyle tamamen zarar görmüştür. Sahanın yeniden tesisi ancak 3 yıl sonra mümkündür. Arazinin değeri 2.500 TL/ha, yıllık yönetim masrafları 60 TL/ha, kültür masrafı 1.200 TL/ha ve faiz oranı %4 olduğuna göre otlatma zararı ne kadardır?

Çözüm-4: Formül 11.12 ve 12.7 gereğince ağaç servetinin maliyet değeri;

$$ASM_{d5} = [(1200+2500+\frac{60}{0,04} \times 1,04^5 - (2500 + \frac{60}{0,04}))] \times 7 = 16.286 \text{ TL}$$

bulunur. Saha 3 yıl boş kalacağı için arazi geliri ve yıllık yönetim masraflarının payı sonlu yıllık gelirlerin kapital değerini veren formül gereğince;

$$k_0 = \frac{(2500+\frac{60}{0,04})(1,04^3-1)}{1,04^3} \times 7 = 3.180 \text{ TL hesaplanır.}$$

Otlatma zararı = 16.286+3.108=19.394 TL bulunur (Daşdemir, 2018).

4.1.5 Gaz Zararının ve Tazminat Miktarının Hesabı

Fabrika, ocak, santral vb. tesislerden etrafa yayılan zehirli gazlar orman ağaçlarının gelişimine tamamen veya kısmen engel olmak suretiyle zarar verir. Eğer orman yetiştirilemeyecek kadar şiddetli derecede gaz zararı olmuş ise, doğrudan doğruya ormanın değeri (kesim yaşında ise kesim değeri, genç veya orta yaşlı ise maliyet veya istikbal değeri) zarar miktarını oluşturur. Eğer gaz zararı çok şiddetli değilse, ormanın yetişmesi ve varlığını devam ettirmesi mümkün ise, bu durumda normal ormanın değeri ile gaz zararı görmüş orman değeri arasındaki fark zarar miktarıdır. Bu amaçla işletme şekline ve hasılanın niteliğine bağlı olarak verilen metotlar kullanılmak suretiyle gaz zararı ve tazminat miktarı bulunur (Daşdemir, 2018).

Fabrika, ocak, santral vb. tesislerden etrafa yayılan zehirli gazları ormanlara verdiği zararın ve dolayısıyla tazminat miktarının hesaplanması Daşdemir (2018)'den alınan aşağıdaki Örnek-5 üzerinde teorik olarak açıklanmıştır:

Örnek-5: 15 yıl önce kurulmuş bir bakır fabrikasından çıkan gazlar, etrafta kesimlik çağına gelmiş (100 yaşında) bir ladin meşceresinde artımın azalması şeklinde zarar oluşturmuştur. Hacim artımı normal meşcerede %4, zarar gören meşcerede %2 olarak tespit edilmiştir. Son 15 yılda normal meşcereden 70 m³, zarar gören meşcereden 50 m³ ara hasılat alınmış ve zarar gören meşcerede bugün itibariyle 600 m³ odun hammaddesi mevcuttur. Odunun ortalama fiyatı 120 TL/m³ olduğuna göre gaz zararı miktarı ne kadardır?

Çözüm-5: 15 yıl önce meşcerenin hacmi = $600/1,02^{15} = 446\text{m}^3$ 'dür. Buna göre zarar gören meşcere de son 15 yıldaki *gerçek artım* = $600 - 446 + 50 = 204\text{ m}^3$ 'dür.

Eğer gaz zararı oluşmasaydı, 15 yıl önceki 446 m^3 'lük hacim %4 oranında artarak, 100.yılda, $446 \times 1,04^{15} = 803\text{ m}^3$ 'e ulaşacaktı ve *normal artım* = $803 - 446 + 70 = 427\text{ m}^3$ olacaktı.

Bu durumda artım kaybının veya gaz zararı miktarının parasal değeri = $(427-204) \times 120 = 26.760\text{ TL}$ 'dir

4.1.6 Yasadışı Ağaç Kesimlerinde Zarar ve Tazminat Bedelinin Hesabı

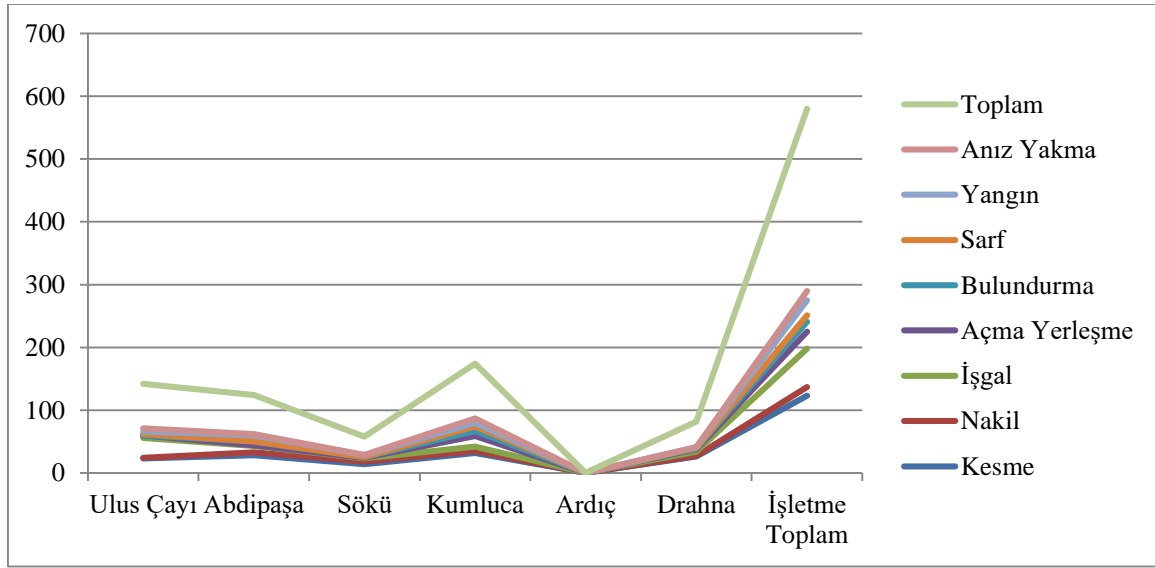
Yasadışı (kaçak) kesilen ağaç, eğer kesim yaşına gelmiş ise, bugünkü kesim değeri tazminat bedeli olarak hesaplanır. Eğer kesim yaşına gelmemiş ise, ağacın istikbal değeri tazminat bedeli olarak hesaplanır. Genç ağacın kesilmesi halinde de maliyet bedeli hesaplanır. Ayrıca yasalarda öngörülen tazminatlar da eklenir (Daşdemir, 2018). Eğer kaçak kesimden sonra saha belli bir süre boş kalacaksa, bu sahaya isabet eden arazi gelirinin ve yıllık yönetim masraflarının bugünkü değeri hesaplanarak zarar miktarına eklenir. Kesim değeri, istikbal değeri ve maliyet değeri içerisinde ağaçlandırma masrafları yer aldığından, ayrıca ağaçlandırma masrafları zarar miktarına eklenmez. Ancak kaçak kesim nedeniyle sahanın ağaçlandırılması amacıyla ek masraflar yapılmışsa, bunlar zarar miktarına eklenir. Kaçak kesimin türüne ve özelliğine bağlı olarak tazminat bedelinin hesabı Orman Kıymetlerinin Tekdirinde kullanılan formüller yardımıyla yapılabilir.

4.2 Ulus Orman İşletme Müdürlüğündeki Orman Suçları

Ulus Orman İşletme Müdürlüğünde son 10 yılda meydana gelen ve Ulus Adliyesine intikal eden orman suçları, Ulus Orman İşletme Müdürlüğüne bağlı orman işletme şefliklerinin (Ulusçayı, Abdipaşa, Sökü, Kumluca, Ardiç ve Drahna) suç zabıtlarından (UOİM, 2018b) alınarak, önce şeflikler bazında nevelerine dağılımı Tablo 4.1 ve Şekil 4.1'de verilmiştir ve bilahare yıllar itibariyle nevelerine göre dağılımı Tablo 4.2'de gösterilmiştir.

Tablo 4.1: 2009-2018 dönemi orman suçlarının nevi ve şeflikler itibariyle dağılımı.

Şeflik	Kesme	Nakil	İşgal	Açma-Yerleşme	Bulundurma	Sarf	Yangın	Anız Yakma	Toplam	
									Sayı	%
Ulusçayı	23	1	32	4	0	2	4	5	71	24,5
Abdipaşa	28	5	10	1	6	0	10	2	62	21,4
Sökü	14	4	5	1	1	0	3	1	29	10,0
Kumluca	32	3	7	17	8	7	6	7	87	30,0
Ardıç	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Drahna	26	1	7	4	1	1	1	0	41	14,1
İşletme Toplam	123	14	61	27	16	10	24	15	290	100
%	42,4	4,8	21,0	9,3	5,5	3,4	8,3	5,2	100,0	

Şekil 4.1: 2009-2018 dönemi orman suçlarının nevi ve şeflikler itibariyle dağılımı.

Tablo 4.1'e göre son 10 yıllık dönemde Ulus Orman İşletme Müdürlüğünde en fazla ağaç kesme suçu (%42,4) işlenmiştir. Bunu %21 ile işgal ve faydalanma, %9,3 ile açma-yerleşme ve %8,3 ile yangın, %5,5 ile bulundurma, %5,2 ile anız yakma, %4,8 ile nakil ve %3,4 ile sarf suçu izlemiştir. Yani en fazla ağaç kesme ve en az sarf suçu görülmüştür. Şeflikler içinde %30 rakamı ile en çok suç yüzdesi Kumluca Orman İşletme Şefliğinde görülmüş, Ardıç Orman İşletme Şefliğinde ise hiç suç görülmemiştir. Şeflikler içerisinde en fazla ağaç kesme suçu 32 adet ile Kumluca şefliğinde, en fazla işgal ve faydalanma suçu da 32 adet ile Ulusçayı Orman İşletme Şefliğinde görülmüştür. Şefliklerin genel suç tablosuna bakıldığında sarf suçunun en az olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4.2: 2009-2018 dönemi orman suçlarının nevi ve yıllar itibariyle dağılımı.

Yıllar	Kesme	Nakil	İşgal	Açma Yerleşme	Bulundurma	Sarf	Yangın	Anız Yakma	Toplam	%
2009	26	4	3	8	6	1	4	0	52	17,9
2010	16	3	8	2	2	4	0	1	36	12,4

2011	17	4	18	2	2	0	5	0	48	16,6
2012	7	0	3	1	3	1	7	8	30	10,3
2013	16	1	3	0	0	0	4	0	24	8,3
2014	6	1	13	3	0	0	0	1	24	8,3
2015	12	0	9	4	3	1	0	3	32	11,0
2016	7	0	3	4	0	3	2	1	20	6,9
2017	11	1	0	2	0	0	2	1	17	5,9
2018	5	0	1	1	0	0	0	0	7	2,4
Toplam	123	14	61	27	16	10	24	15	290	100,0
%	42,4	4,8	21,0	9,3	5,5	3,4	8,3	5,2	100,0	

Tablo 4.2'ye göre suçların yıllar itibariyle dağılımında belirgin bir farklılık olmamakla birlikte, en fazla suç 2009'da olmuş, bunu 2011 ve 2010, 2015 ve 2012 yılları izlemiştir. En son yıllarda suç sayılarında belirgin bir azalmanın olduğu ve nitekim 2018 yılında en az suç oluşmuştur.

4.2.1 Ulusçayı Orman İşletme Şefliğindeki Orman Suçları

Ulusçayı Orman İşletme Şefliğinde son 10 yıllık dönem içerisinde işlenen orman suçları incelendiğinde; en fazla işlenen suçun işgal ve faydalanma olduğu görülmektedir. Suç miktarı İşletme Müdürlüğü genelinde görülen tüm suçların %24,5'ini, Ulusçayı İşletme Şefliğinde görülen suçların %45,1'ini oluşturmaktadır. Şeflikler içerisinde Ulusçayı Şefliğinde toplam 71 adet suç işlenmiş olup, Kumluca Şefliğinde ise toplam 87 adet suç işlenmesine rağmen işgal ve faydalanma suçu Ulus İşletme Şefliğine göre oldukça azdır. Şeflikler arasında toplam suç adeti itibariyle ikinci sırada yer almaktadır. Şeflikte yıllara bakıldığında suç adetlerinde bir dalgalanma görülmektedir 2009-2018 döneminde Ulusçayı Orman İşletme Şefliğinde görülen orman suçlarının yıllar ve neveler itibariyle dağılımı Tablo 4.3'de verilmiştir.

Tablo 4.3: Ulusçayı Orman İşletme Şefliğindeki orman suçları.

Yıllar	Kesme	Nakil	İşgal	Açma Yerleşme	Bulundurma	Sarf	Yangın	Anız Yakma	Toplam
2009	3	0	3	4	0	0	0	0	10
2010	3	0	4	0	0	0	0	0	7
2011	3	1	14	0	0	0	1	0	19
2012	0	0	1	0	0	1	0	0	2
2013	3	0	0	0	0	0	1	0	4
2014	1	0	6	0	0	0	0	0	7
2015	3	0	2	0	0	0	0	3	8
2016	3	0	1	0	0	1	1	1	7
2017	2	0	0	0	0	0	1	1	4
2018	2	0	1	0	0	0	0	0	3
Toplam	23	1	32	4	0	2	4	5	71
%	32,4	1,4	45,1	5,6	0,0	2,8	5,6	7,0	100,0

4.2.2 Abdipaşa Orman İşletme Şefliğindeki Orman Suçları

Son 10 yıllık dönem içerisinde Abdipaşa Orman İşletme Şefliğinde işlenen orman suçlarının Müdürlük genelinde işlenen suçlara oranı %21,4'dür. İşletme Müdürlüğü içerisinde toplam suç adeti itibariyle üçüncü sırada yer almaktadır. Abdipaşa İşletme Şefliğinde en fazla görülen suç çeşidi yine kesme suçudur. Abdipaşa İşletme Şefliğindeki tüm suçların %45,2'sini kesme suçu oluşturmaktadır. Abdipaşa İşletme Şefliği suç zaptları incelendiğinde sarf suçunun hiç işlenmediği anlaşılmıştır. Şeflikler içerisinde karşılaştırma yapıldığında %16,1 ile yangın ve işgal suçu ikinci sırada olduğu görülmektedir. 10 yıl içerisinde en fazla suç zaptı 2009 yılında tutulduğu ve en fazla kesme suçunun bu yılda geldiği tespit edilmiştir. Abdipaşa Orman İşletme Şefliği suç zabıt defteri kayıtlarına göre Tablo 4.4 hazırlanmıştır.

Tablo 4.4: Abdipaşa Orman İşletme Şefliğindeki orman suçları.

Yıllar	Kesme	Nakil	İşgal	Açma Yerleşme	Bulundurma	Sarf	Yangın	Anız Yakma	Toplam
2009	12	1	0	1	2	0	4	0	20
2010	5	3	0	0	1	0	0	0	9
2011	2	0	1	0	1	0	1	0	5
2012	0	0	0	0	2	0	3	2	7
2013	5	0	1	0	0	0	1	0	7
2014	1	0	6	0	0	0	0	0	7
2015	0	0	2	0	0	0	0	0	2
2016	0	0	0	0	0	0	1	0	1
2017	1	1	0	0	0	0	0	0	2
2018	2	0	0	0	0	0	0	0	2
Toplam	28	5	10	1	6	0	10	2	62
%	45,2	8,1	16,1	1,6	9,7	0,0	16,1	3,2	100,0

4.2.3 Sökü Orman İşletme Şefliğindeki Orman Suçları

Sökü Orman İşletme Şefliğinde görülen suçların müdürlük genelinde görülen suçlara oranı %10'dur. Tüm şefliklerde olduğu gibi Sökü İşletme Şefliğinde de kesme suçunun en fazla olduğu görülmektedir. Sökü İşletme Şefliğinde görülen suçların %48,3'ünü, kesme suçu oluşturmaktadır. Şeflik içerisinde toplam 7 adet ile en fazla 2012 yılında suç zaptı düzenlendiği ve 2009-2018 yıllarında hiç sarf suçunun düzenlenmediği tespit edilmiştir. Şeflikler arasında toplam suç adeti itibariyle beşinci sırada yer almaktadır. Şeflikte yıllara bakıldığında suç adetlerinde bir azalma görülmektedir. Şeflikte incelenen suç zabıt defteri kayıtlarına göre Tablo 4.5 hazırlanmıştır.

Tablo 4.5: Sökü Orman İşletme Şefliğindeki orman suçları.

Yıllar	Kesme	Nakil	İşgal	Açma Yerleşme	Bulundurma	Sarf	Yangın	Anız Yakma	Toplam
2009	2	3	0	1	0	0	0	0	6
2010	3	0	1	0	0	0	0	0	4
2011	0	1	0	0	0	0	1	0	2
2012	3	0	1	0	1	0	1	1	7
2013	1	0	1	0	0	0	1	0	3
2014	2	0	1	0	0	0	0	0	3
2015	0	0	1	0	0	0	0	0	1
2016	1	0	0	0	0	0	0	0	1
2017	2	0	0	0	0	0	0	0	2
2018	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toplam	14	4	5	1	1	0	3	1	29
%	48,3	13,8	17,2	3,4	3,4	0,0	10,3	3,4	100,0

4.2.4 Kumluca Orman İşletme Şefliğindeki Orman Suçları

Kumluca Orman İşletme Şefliğinin kayıtlarına göre 2009-2018 döneminde işlenen suçların Müdürlük genelinde işlenen suç oranı %30'dur. Müdürlük içerisinde en fazla suç sayısına sahip şeflik Kumluca Orman İşletme Şefliğidir. Şeflik içerisinde %36,8 ile en çok görülen suç, kesme suçudur. Suçların yıllar itibariyle dağılımında belirgin bir farklılık olmamakla beraber 2013 ve 2018 yıllarından suç sayısının çok azaldığı görülmektedir. Kumluca Orman İşletme Şefliğinde görülen orman suçlarının yıllar ve neviler itibariyle dağılımı Tablo 4.6 verilmiştir.

Tablo 4.6: Kumluca Orman İşletme Şefliğindeki orman suçları.

Yıllar	Kesme	Nakil	İşgal	Açma Yerleşme	Bulundurma	Sarf	Yangın	Anız Yakma	Toplam
2009	6	0	0	1	3	0	0	0	10
2010	3	0	2	2	1	4	0	1	13
2011	7	2	0	1	1	0	2	0	13
2012	3	0	0	1	0	0	3	5	12
2013	0	1	1	0	0	0	0	0	2
2014	1	0	0	3	0	0	0	1	5
2015	2	0	4	3	3	1	0	0	13
2016	3	0	0	4	0	2	0	0	9
2017	6	0	0	1	0	0	1	0	8
2018	1	0	0	1	0	0	0	0	2
Toplam	32	3	7	17	8	7	6	7	87
%	36,8	3,4	8,0	19,5	9,2	8,0	6,9	8,0	100,0

4.2.5 Ardıc Orman İşletme Şefliğindeki Orman Suçları

Ardıc Orman İşletme Şefliğini sınırları dahilinde ve çevresinde yerleşim yeri (köy, belde vb.) bulunmadığından ve bağlı olduğu belde merkezine uzak olmasından dolayı herhangi bir suç unsuru kayıtlara geçmemiştir. Şeflikler içerisinde hiç suç zaptının işlenmediği tek şeflik olarak görülmektedir. Ardıc Şefliğinde 2009-2108 döneminde bütün yıllar suç sayısı sıfır olduğu için yıllar ve nevilere göre suç sayılarını gösteren herhangi bir tablo hazırlanmamıştır.

4.2.6 Drahna Orman İşletme Şefliğindeki Orman Suçları

Drahna Orman İşletme Şefliğinin kayıtlarına göre 2009-2018 döneminde işlenen suçların Müdürlük genelinde işlenen suçlara oranı %14,1'dir. En çok kesme suçu işlenmiş olup, Drahna İşletme Şefliğinde görülen suçlara oranı %63,4 dur. Drahna Orman İşletme Şefliği, işlenen suç oranı bakımında Ulus Orman İşletme Müdürlüğü içerisinde dördüncü sırada yer almaktadır. Drahna Orman İşletme Şefliğinde görülen orman suçlarının miktarlarının yıllara ve cinsine göre dağılımı Tablo 4.7'de verilmiştir.

Tablo 4.7: Drahna Orman İşletme Şefliğindeki orman suçları.

Yıllar	Kesme	Nakil	İşgal	Açma Yerleşme	Bulundurma	Sarf	Yangın	Anız Yakma	Toplam
2009	3	0	0	1	1	1	0	0	6
2010	2	0	1	0	0	0	0	0	3
2011	5	0	3	1	0	0	0	0	9
2012	1	0	1	0	0	0	0	0	2
2013	7	0	0	0	0	0	1	0	8
2014	1	1	0	0	0	0	0	0	2
2015	7	0	0	1	0	0	0	0	8
2016	0	0	2	0	0	0	0	0	2
2017	0	0	0	1	0	0	0	0	1
2018	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toplam	26	1	7	4	1	1	1	0	41
%	63,4	2,4	17,1	9,8	2,4	2,4	2,4	0,0	100,0

4.2.7 Orman Yangınlarının Şeflikler İtibariyle Durumu

Tablo 4.1'e göre Ulus Orman İşletme Müdürlüğünde son 10 yıllık dönemde görülen orman yangın suçları %8,3 dördüncü sıradadır. Orman yangın suç sayısı en fazla Abdipaşa Orman İşletme Şefliğinde görülmüştür. Ayrıca son 10 yıllık dönemde çıkan

orman yangınlarının şeflikler itibariyle dağılımını incelemek amacıyla Tablo 4.8 hazırlanmıştır. Buna göre son yıllarda orman yangınlarında bir azalma olmuştur. Orman Kanununun 110'uncu maddenin üçüncü fıkrasında gösterilen suçlara ilişkin davalar Asliye Ceza Mahkemesinde; dördüncü fıkrasında gösterilen suçlara ilişkin davalar ağır ceza mahkemesinde beşinci fıkrasında gösterilen suçlara ilişkin davalar Ceza Muhakemesi Kanununun 250'nci maddesi uyarınca görevlendirilen Ağır Ceza Mahkemesinde; bu suçlar dışında kalan davalar Sulh Ceza Mahkemesinde görülür.

Tablo 4.8: Ulus Orman İşletmesinde yıllar ve şeflikler itibariyle orman yangınları.

Şefliği	2009		2010		2011		2012		2013		Toplam	
	Sayı	Ha	Sayı	Ha	Sayı	Ha	Sayı	Ha	Sayı	Ha	Sayı	Ha
Abdipaşa	1	0,11			1	0,15	5	2,92	1	0,5	8	3,68
Drahna									1	0,2	1	0,2
Ulusçayı	1	0,01							1	1,5	2	1,51
Kumluca			1	0,2	3	0,12	1	1,7			5	2,02
Ardıç											0	0
Sökü					1	0,02			1	1,5	2	1,52
TOPLAM	2	0,12	1	0,2	5	0,29	6	3,99	4	3,70	18	8,93
Şefliği	2014		2015		2016		2017		2018		Toplam	
	Sayı	Ha	Sayı	Ha	Sayı	Ha	Sayı	Ha	Sayı	Ha	Sayı	Ha
Abdipaşa					1	0,03					1	0,03
Drahna											0	0
Ulusçayı			3	28,3	2	1,8	2	0,6			7	30,7
Kumluca	1	1,5					1	0,7			2	2,2
Ardıç											0	0
Sökü											0	0
TOPLAM	1	1,5	3	28,3	3	1,83	3	1,30	0	0	10	32,93

Tablo 4.8'e bakıldığında; yıllar içerisinde yangınların adet sayısı ve alan miktarı değişiklik göstermektedir. En fazla yanan alan miktarının 2015 yılında 28,3 ha olduğu ve 2018 yılında ise hiç yangın çıkmadığı görülmektedir. Bunun sebebi köylerdeki insanların göç etmesi ve orman idaresinin ve suç cezalarının ağırlaştırılmasıdır. Orman işletme şeflikleri itibariyle bakıldığında son 10 yılda en fazla yanan alan miktarı Ulusçayı Orman İşletme Şefliğinde görülmektedir. Yapılan araştırmada yangınların çoğu dikkatsizlik ve bilinçsizlik sebebiyle çıkmaktadır. Yine en az yangın adeti ve alan miktarı bakımından bakıldığında Ardıç Orman İşletme Şefliği öne çıkmaktadır.

4.3 Ulus Orman İşletmesi Dava-Takip Bilgilerinin Analizi

Orman İşletme Şefliklerin düzenlemiş olduğu suç zabıtlarına dayanarak 2009-2018 yılları arasında Ulus Orman İşletme Müdürlüğünden Ulus Adliyesine intikal eden orman

suçlarına ait ceza davası dosyalarının İstatistikleri Tablo 4.9’da verilmiştir. Kayıtlara göre 2009-2018 yılları içinde toplam 429 dava görülmüş olup, en fazla davaya 73 adetle 2009 yılında bakılmıştır. Dava durumlarına bakıldığında birinci sırada 170 adet suçla kesme gelirken ikinci sırada 84 adet suçla açma, üçüncü sırada 80 adet suçla yangın gelmektedir. Sonraki yıllarda inişli çıkışlı bir durum olsa da, genel olarak toplam dava sayısında bir azalış görülmüştür.

Tablo 4.9’a bakıldığında 2014 yılından sonra Sulh Ceza Mahkemesinde orman suçlarına ait davaların görülmediği bunun sebebinin de 2014 yılından sonra Ulus Sulh Ceza mahkemesinin çıkarılan kanun ile birlikte kapatılmasıyla orman dosyalarının Ulus Asliye Ceza Mahkemesinde görülmeye başlamıştır.

Dava çeşitlerine bakıldığında ise çoğunlukla Asliye Ceza Mahkemelerinde yoğunluk görülmekte ise de bunun sebebi yukarıda belirtilen sebebe bağlı olmaktadır. Ulus Adliyesinin İlçe sınırları içerisinde Ağır Ceza Mahkemesi bulunmaması sebebiyle tablo içerisinde dava adeti tespit edilememiştir. Ağır Ceza Mahkemesi sadece Bartın ilinde bulunmaktadır. Bunun sebebi İl sınırları içerisindeki dava oranının durumuna göre Ağır Ceza Mahkemesi kurulmaktadır.

Tablo 4.9: Ulus Orman İşletme Müdürlüğünden Ulus Adliyesine intikal eden ceza davası istatistikleri (UA, 2019).

Yıllar	Mahkemesi	Yangın	İşgal	Nakil	Açma	Kesme	Sair	Toplam
2009	Asliye ceza	2	0	0	2	0	0	4
	Sulh ceza	1	6	3	23	35	1	69
	Ağır ceza	0	0	0	0	0	0	0
Toplam		3	6	3	25	35	1	73
2010	Asliye ceza	4	0	0	0	0	0	4
	Sulh ceza	0	6	4	14	40	3	67
	Ağır ceza	0	0	0	0	0	0	0
Toplam		4	6	4	14	40	3	71
2011	Asliye ceza	3	0	0	0	0	0	3
	Sulh ceza	2	3	7	20	17	0	49
	Ağır ceza	0	0	0	0	0	0	0
Toplam		5	3	7	20	17	0	52
2012	Asliye ceza	3	0	0	0	0	0	3
	Sulh ceza	7	2	0	5	10	0	24
	Ağır ceza	0	0	0	0	0	0	0
Toplam		10	2	0	5	10	0	27
2013	Asliye ceza	0	0	0	0	1	0	1
	Sulh ceza	0	0	4	6	8	2	20
	Ağır ceza	0	0	0	0	0	0	0
Toplam		0	0	4	6	9	2	21
2014	Asliye ceza	11	23	1	0	12	0	47

	Sulh ceza	0	0	0	0	0	0	0
	Ağır ceza	0	0	0	0	0	0	0
Toplam		11	23	1	0	12	0	47
2015	Asliye ceza	16	19	0	8	16	0	59
	Sulh ceza	0	0	0	0	0	0	0
	Ağır ceza	0	0	0	0	0	0	0
Toplam		16	19	0	8	16	0	59
2016	Asliye ceza	9	7	1	6	9	0	32
	Sulh ceza	0	0	0	0	0	0	0
	Ağır ceza	0	0	0	0	0	0	0
Toplam		9	7	1	6	9	0	32
2017	Asliye ceza	21	1	2	0	21	0	45
	Sulh ceza	0	0	0	0	0	0	0
	Ağır ceza	0	0	0	0	0	0	0
Toplam		21	1	0	0	21	0	45
2018	Asliye ceza	1	0	0	0	1	0	2
	Sulh ceza	0	0	0	0	0	0	0
	Ağır ceza	0	0	0	0	0	0	0
Toplam		1	0	0	0	1	0	2
Genel Toplam (adet)		80	67	22	84	170	6	429
	%	18,6	15,6	5,1	19,6	39,6	1,4	100,0

4.4 Ulus'ta Orman Suçlarına İlişkin Tazminat Hesapları⁽¹⁾

Ulus Adliyesi'ndeki orman suçlarıyla ilgili dava dosyaları üzerinde yapılan incelemeye göre, orman suçlarının %65'nin orman muhafaza memurlarının devriyeleri sırasında tespit edildiği, %25'inin yazılı emir doğrultusunda, %10'unun ise ihbar yoluyla haber alındığı görölmüştür. Buna göre, vatandaşların orman idarelerine yardım etme konusunda bilinçsiz davrandıklarını söylemek mümkündür.

Ulus'ta görölen bazı önemli orman suçlarına (ağaç kesme, açma-yerleşme, işgal ve faydalanma, yangın) ilişkin orman işletmenin düzenlediği tazminat raporu hesabı ile adliyeye intikal eden dosyalarında arazide yapılan keşif sonucu bilirkişilerce düzenlenen raporlardaki tazminat hesapları karşılaştırılmış ve farklılıklar tartışılmıştır.

4.4.1 Ağaç Kesme Suçunda Orman İdaresince Yapılan Tazminat Hesapları

Bu konuda Drahn Orman İşletme Şefliğinde 09.11.2015 tarihinde 11 ster (*stere çevirme formülü yapraklı yakacak odunlar için: $6.620/0.6=11$ ster yaklaşık olarak hesaplanır*)

⁽¹⁾ Gerek orman işletmesi tarafından gerekse bilirkişiler tarafından yapılan zarar ve tazminat hesaplarında söz konusu yılda Orman Genel Müdürlüğüne belirlenen ve mahkemelerce kabul edilen birim fiyatlar esas alınmıştır.

meşe ağacına ilişkin kesme suçu olarak orman işletmenin düzenlediği tazminat raporunda belirtilen zarar ve tazminat miktarı 2015 yılı fiyatlarıyla aşağıdaki gibi hesaplanmıştır:

1) **Alandan Kesilen Meşe Miktarının Maliyeti** = meşe miktarı x mahalli rayiç birimi
11 ster x 75,00 TL/ster = 825,00 TL

1) **Ağaçlandırılması Gereken Saha** = 200 m²

2) **Ağaçlandırma Masrafı (1 ha İçin)** = 12.481,00 TL

3) **Ağaçlandırma Gideri (200 m² için)** = 200 x 12,481,00/10.000 = 249,62 TL

Toplam maliyet = 825,00 TL + 249,62 TL = **1074,62 TL**

4.4.2 Ağaç Kesme Suçuna Ait Dava Dosyasında Bilirkişilerce Yapılan Tazminat Hesapları

Yukarıda belirtilen Drahna Orman İşletme Şefliğinde 09.11.2015 tarihinde 11 ster meşe ağacına ilişkin olarak 30.06.2016 tarihinde Ulus Asliye Ceza Mahkemesine sunulan bilirkişi raporunda zarar ve tazminat hesapları ise, 2015 yılı fiyatlarıyla, aşağıdaki gibi yapılmıştır:

Bilirkişi raporunda zarar ve tazminat miktarı 6831 sayılı Orman Kanununun 112, 113 ve 114. maddelerine göre yapılmıştır;

Bilirkişi raporunda:

- Suça konu köklerin motorlu testere kullanılarak, yaş ve dikiliden kesilen ağaçlardan olduğu,
- Kesilen ağacın hayatiyetini kaybettiği,
- Suça konu emvalin köylüye zati yakacak ya da yapacak ihtiyacı için verilen emvalden olmadığı, kaçak ve usulsüz yollardan elde edildiği tespit edilmiştir.

1) **6831 Sayılı Yasanın 113. Madde Tazminatı** = 11 ster x 75,00 TL/ster = 825,00 TL

2) **6831 Sayılı Yasanın 114. Madde Tazminatı** = 200 m² x 12481,00 TL/10.000 ha = 249,62 TL

Toplam tazminat miktarı 113.madde +114 madde = 825,00 TL+249,62 TL = 1074,62 TL

Görüldüğü gibi, ağaç kesme suçunda orman idaresinin hesapladığı tazminat miktarı ile mahkemelerce tayin edilen bilirkişi raporlarındaki tazminat hesaplaması arasında herhangi bir fark yoktur.

4.4.3 Açma-Yerleşme Suçunda Orman İdaresince Yapılan Tazminat Hesapları

Bu konuda Drahna Orman İşletme Şefliğinde 28.09.2017 tarihinde 169 m² alanda açma yapıldığı ve 6 m² çapında beton büz ve kapak konulduğuna ilişkin açma-yerleşme suçu için orman işletmesinin düzenlediği tazminat raporunda zarar ve tazminat miktarı 2017 yılı fiyatlarıyla aşağıdaki gibi hesaplanmıştır:

- 1) **Açma Yapılan Saha Miktarı** = 169 m²
- 2) **Ağaçlandırma Masrafı (1 ha için)** = 17.420,00 TL

114. Madde Ağaçlandırma Tazminat Miktarı = 169 m² x 17.420,00 / 10.000 = **294,40 TL**

4.4.4 Açma-Yerleşme Suçuna Ait Dava Dosyasında Bilirkişilerce Yapılan Tazminat Hesapları

Yukarıda belirtilen Drahna Orman İşletme Şefliğinde 28.09.2017 tarihinde 169 m²'lik alanda açma suçuna ilişkin olarak 22.05.2018 tarihinde Ulus Asliye Ceza Mahkemesine sunulan bilirkişi raporunda zarar ve tazminat hesapları ise, 2017 yılı fiyatlarıyla, aşağıdaki gibi yapılmıştır:

Bilirkişi raporunda zarar ve tazminat miktarı 6831 sayılı Orman Kanununun 112, 113 ve 114. maddelerine göre yapılmıştır;

Bilirkişi raporunda:

- Suça konu alanda herhangi bir ağaç kesme olayı gerçekleşmemiştir,
- Suça konu alan 101 ada 1 parseli içerisinde kalmaktadır,
- Orman kadastro 22.06.2009-23.05.2019 tarihinde yapılmış olup kesinleşmiştir,

- Açma yapılan saha içerisine 6 m²çapına bir alanın ortasına 175 cm çapında beton kapağın konulduğu tespit edilmiştir.

1) Açma yapılan saha =169 m²

2) 1 ha ağaçlandırma masrafı =17420, 00 TL

114. Madde Ağaçlandırma Tazminat Miktarı = 169 m² +17.420,00/10.000 = **294,40 TL**

Görüldüğü gibi, açma-yerleşme suçunda da orman idaresinin hesapladığı tazminat miktarı ile mahkemelerce tayin edilen bilirkişi raporlarındaki tazminat hesaplaması arasında herhangi bir fark çıkmamıştır.

4.4.5 İşgal ve Faydalanma Suçunda Orman İdaresince Yapılan Tazminat Hesapları

Bu konuda Ulusçayı Orman İşletme Şefliğinde 04.10.2010 tarihinde kaptaj⁽²⁾ ve boru alanı için 196,16 m² alanda işgal ve faydalanma suçu işlendiği saptanmış ve buna ilişkin orman işletmenin düzenlediği tazminat raporunda zarar ve tazminat miktarı 2010 yılı fiyatlarıyla aşağıdaki gibi hesaplanmıştır:

1) Kaptaj yapılan alan+ yer altı boru hattı miktarı = 196,16 m²

2) Ağaçlandırma Masrafı (1 ha için) = 6695,00 TL/ha

114. Madde Ağaçlandırma Tazminat Miktarı = 196,16 m² x 6695,00 TL/10.000 = **131,33 TL**

4.4.6 İşgal ve Faydalanma Suçuna Ait Dava Dosyasında Bilirkişilerce Yapılan Tazminat Hesapları

Yukarıda belirtilen Ulusçayı Orman İşletme Şefliğinde 04.10.2010 tarihinde 196,16 m²'lik alanda işgal ve faydalanma suçuna ilişkin olarak 30.11.2012 tarihinde Ulus Sulh Ceza Mahkemesine sunulan bilirkişi raporunda zarar ve tazminat hesapları ise, 2010 yılı fiyatlarıyla, aşağıdaki gibi yapılmıştır:

⁽²⁾ Kaptaj: Kaynak sularından düzenli yararlanmak üzere suyun çıktığı yerde, suyu toplamak, muhafaza etmek ve bir suyoluna sevk etmek amacıyla, taş veya betondan yapılmış üstü kapalı yapıdır (URL-4, 2019).

Bilirkişi raporunda zarar ve tazminat miktarı 6831 sayılı Orman Kanununun 112, 113 ve 114. maddelerine göre yapılmıştır.

Bilirkişi raporunda:

- 1,60 x 1,60 m = 2,56 m² ormanlık alanda Kaptaj yapıldığı,
- Söz konusu kaptajın su borusu 1 yıl kadar önce döşenmiş olduğu,
- Kaptaj alanında herhangi bir ağaç kesilmediği,
- Suça konu alan için Orman idaresinden izin alınmadığı, tespit edilmiştir.

1) **Kaptaj Yapıldığı Alan Miktarı** = 2,56 m²

2) **Yer Altına Döşenen Boru Hattının Miktarı** = 193,6 m²

Toplam Tahrip Alan Miktarı = 2,56 m² + 193,6 m² = 196,16 m²

3) **Ağaçlandırma Masrafı (1 ha İçin)** = 6695,00 TL/ha

114. Madde Ağaçlandırma Tazminat Miktarı = 196,16 m² x 6695,00 TL/10.000 = **131,32 TL**

Görüldüğü gibi, işgal ve faydalanma suçunda da orman idaresinin hesapladığı tazminat miktarı ile mahkemelerce tayin edilen bilirkişi raporlarındaki tazminat hesaplaması arasında herhangi bir fark çıkmamıştır.

4.4.7 Yangın Suçunda Orman İdaresince Yapılan Tazminat Hesapları

Bu konuda Kumluca Orman İşletme Şefliğinde 21.03.2007 tarihinde 3,6 ha karaçam sahasında çıkan yangına ilişkin olarak 26.08.2007 tarihinde orman işletmesinin düzenlediği tazminat raporunda zarar ve tazminat miktarı 2007 yılı fiyatlarıyla aşağıdaki gibi hesaplanmıştır:

1. **Ağaçlandırma Bedeli** = Yanan Saha x Ağaçlandırma Birim Fiyatı
= 3,6 ha (36000 m²) x 5.172 TL/ha = **18.691,20 TL**

2. **Söndürme Gideri:**

a) İşçi Masrafı = Söndürme İşçisi Sayısı x İşçi Prim Fiyatı = 1 x 2.35 TL = **2,35 TL**

b) Araç Masrafı = **7,30 TL**

Söndürme Gideri Toplam = 2,35 TL + 7,30 TL = **9,65 TL**

3. **Fidan İdare Zararı** = Yanan Sahada Kuruyan Fidan Adedi x Birim Fiyat x 2 = 33 x 10 x 2 = **660 TL**

Toplam yangın zararı ve tazminatı = 18.691,20 TL + 9,65 TL + 660 TL = **19.360,85 TL**
olarak hesaplanmıştır.

4.4.8 Yangın Suçuna Ait Dava Dosyasında Bilirkişilerce Yapılan Tazminat Hesapları

Yukarıda belirtilen Kumluca Orman İşletme Şefliğinde 21.03.2007 tarihinde 3,6 ha karaçam sahasında çıkan yangına ilişkin olarak 08.01.2013 tarihinde Ulus Asliye Ceza Mahkemesine sunulan bilirkişi raporunda zarar ve tazminat hesapları ise, 2007 yılı fiyatlarıyla, aşağıdaki gibi yapılmıştır:

Bilirkişi raporunda zarar ve tazminat miktarı 6831 sayılı Orman Kanununun 112., 113., ve 114. maddelerine göre yapılmıştır;

Bilirkişi raporunda:

- Yanan sahanın 24193,40 m²'si orman sayılan yer ve 11806,60 m²'si orman sayılmayan yer olduğu,
- Yanan ağaç ve fidan zararının sadece 750 m²'lik alanda görüldüğü,
- Arazide kuruyan ağaç sayısının 30 ve fidan sayısının 3 adet olduğu tespit edilmiştir.

1) **Ağaçlandırma Bedeli** = Yanan Saha x Ağaçlandırma Birim Fiyatı
= 0,075 ha (750 m²) x 4.797 TL/ha = **359,77 TL**

2. Söndürme Gideri:

a) İşçi Masrafı = Söndürme İşçi Sayısı X İşçi Prim Fiyatı= 1 x 2.35 = **2,35 TL**

b) Araç Masrafı= **7,30 TL**

Söndürme Gideri Toplamı = 2.35 TL + 7.30 TL = **9,65 TL**

3. Fidan İdare Zararı:

- Ağaç Zararı = Kuruyan Ağaçların Hacmi (30 adet) x Birim Fiyatı (2.sınıf maden direği) = 4,56 m³ x 125 TL = **570 TL**

- Fidan Zararı = Kuruyan Fidan Sayısı x Birim Fiyat x 2 = 3 x 10 TL x 2 = **60 TL**,
- Toprak Zararı = Toprak Zarar Birim Fiyatı x Kurumaların Görüldüğü Alan
= 0,09 TL x 750 = **67,5 TL**
- Suceyrat Zararı =Yanan Süceyrat Miktarı (36 kental) x Birim Fiyat (3,50 TL/kental)
= 36 x 3,50 =**126 TL**
- Erken Kesim ve Hasılat Değer Kaybı = Birim Fiyatı x Kurumaların Görüldüğü Alan
= 0,1 x 750 = **75 TL**

Fidan İdare Zararı Toplamı= 570 + 60 + 67,5 + 126 + 75= **898,5 TL**

Toplam Yangın Zararı ve Tazminatı = Ağaçlandırma Bedeli + Söndürme Gideri + Fidan İdare Zararı = 359,77 TL + 9.65 TL + 898,5 TL= **1.267,92 TL**

Orman işletmesi yangın zarar ve tazminat bedelini 19.360,85 TL hesaplarken, bilirkişi 1.267,92 TL hesaplamıştır. Yani aralarında 15,3 kat fark vardır. Her iki hesaplamada söndürme gideri ve fidan idare zararı hemen hemen aynı olduğu halde, ağaçlandırma bedeli oldukça farklı hesaplanmıştır. Orman işletmesi yanan saha miktarını 3,6 ha olarak hesaplara katarken, bilirkişi hem yanan alan miktarını (0,075 ha) hem de birim fiyatını düşük tutarak ağaçlandırma bedelinin düşük çıkmasına neden olmuştur.

4.5 Orman Suçlarında Zarar ve Tazminat Hesaplarına İlişkin Genel Değerlendirmeler

Bu konuda yapılmış bir çalışmaya (Ayaz ve İnanç, 2018) ve bu tez kapsamında elde edilen bulgulara dayanarak orman suçlarında zarar ve tazminat hesaplamalarına ilişkin birtakım hukuksal ve sosyoekonomik değerlendirmeler aşağıdaki gibi yapılmıştır.

Orman suçu işlenmesi nedeniyle oluşan zararların hesaplanması oldukça zordur. Zira yasaya aykırı olarak kesilen her ağaç veya tahrip edilen her orman alanı, doğa üzerinde önemli değişikliklere, bozulmalara neden olmakta, ormanların sürdürülebilirliğini baltalamaktadır. Meydana gelen zararın objektif kriterlere dayalı olarak hesaplanması da çoğu zaman mümkün olamamakla birlikte, orman kanunlarında zararın hesaplanması yol ve yöntemleri konusunda düzenlemelere yer verilmiştir. Orman kanunlarının tazminata

ilişkin düzenlemeler bazen genel hukuk kuralları ile de farklılıklar içermekte, bazen de hakkaniyete uygunluk konusunda tartışmalara sebep olmaktadır (Ayaz ve İnanç, 2018).

Ormancılık mevzuatında tazminat ve ağaçlandırma bedelleri çoğunlukla Orman Kanununun 112., 113. ve 114. maddelerine göre hesaplanmaktadır. Kanunun 112. maddesi “gerçek zarar” miktarının hesaplanmasını ve sanıktan istenilmesini içermekte olup, bu yöntem esas itibariyle genel hukuk kurallarına uygun görülmektedir. Ancak, 1983 yılında 2896 sayılı kanun ile orman kanununda yapılan değişiklik sonrasında, bahse konu maddenin “B” fıkrası, fiilin konusunun fidan olması durumunda, kurum harcamalarının bir misli fazlasıyla tazmini öngörülmektedir. Orman Kanununun 113. maddesinde, dikiliden ağaç kesme suçlarında ürünün akıbetine bakılmaksızın idarenin isteği halinde tazminat bedeli ödenmesi öngörülmektedir (Ayaz ve İnanç, 2018).

Haksız fiil nedeniyle tazminat taleplerinde ilk adım zararın doğru hesaplanmasıdır. Güncel mevzuatta ve yargı tarafından genel kabul gören uygulamalarda zarar hesaplamaları hatalıdır. Öncelikle tazminata konu kaçak olarak kesilmiş ağacın üretime konu edilmesi halinde hangi vasıfta ve ne kadar ürün elde edilebileceğine bakılmaksızın KDGH (Kabuklu Dikili Gövde Hacmi) esas alınarak tazminat istenmesi hayatın gerçeği ile bağdaşmamaktadır. Zira hiçbir ağacın tüm ürünü tomruk veya maden direk vasfında olamaz. Üretime konu edilen ağaçtan, kalınlığı ve gövde yapısına göre farklı niteliklerde yapılacak ve yakacak odun elde edilir. Nitekim orman idaresi tarafından yapılan dikili satışlarda, satışa konu ağaçlardan elde edilecek ürünlerin miktar ve niteliği tespit edilerek ona göre fiyat hesaplaması yapılmaktadır. Orman suçlarında kesilen ağaçlar için de aynı yöntem kullanılarak ürün tespiti ve ona göre tazminat hesabı yapılması gerekir (Ayaz ve İnanç, 2018).

Bu tez kapsamında elde edilen bulgulara göre idarenin düzenlediği zarar ve tazminat hesapları ile mahkemelerce bilirkişilerce yapılan zarar ve tazminat hesaplarında sadece orman yangını suçunda farklılık oluşmaktadır. Buna karşılık ağaç kesme, açma-yerleşme, işgal ve faydalanma suçlarının tazminat hesapları bakımından bir fark bulunmamaktadır. Orman yangını suçunda; orman idaresinin hesapladığı yangın zarar ve tazminat bedeli bilirkişinin hesapladığından 15,3 kat daha fazladır. Tazminata konu olan diğer tüm kalemler aynı olduğu halde, bu farklılık sadece yanan alan miktarının farklı tespit edilmesinden kaynaklanmıştır. Diğer yandan gerek mahkemelerde bilirkişilerce hesaplanan

tazminat bedelleri ve gerekse orman idaresince hesaplanan tazminat bedellerinin bilimsel literatürde yer olan ve Orman Kıymetlerinin Takdiri Yöntemlerine (Fırat, 1971; Fırat ve Miraboğlu, 1977; Günel, 1988; Türker, 2013; Daşdemir, 2018) uygun hesaplanmadığı anlaşılmıştır. Oluşan zararın meşcere geç yaşlarda ise maliyet bedelinin hesaplanması, orta ve ileri yaşlarda ise istikbal değerinin hesaplanması ve kesim çağında ise kesimlik değerinin hesaplanması gerekir mantığından uzak olduğu saptanmıştır.

Tazminat hesaplanmasında diğer bir eşitsizlik ise ağaç kesme suçları ile yangın sonucu ölen ağaçlar için yapılacak bedel hesaplarının uyumsuzluğudur. Kesme, boğma vb. yolla ağacın hayatiyetini sonlandırmada, öldürülen ağacın KDGH esas alınarak tazminat hesaplanmaktadır. Yangınlarda ise, yanarak ölen ağaçlar için, yangın öncesi ürün değeri ile yangın sonraki hesaplanan değer arasındaki eksilme, yani “gerçek zarar” hesaplanmakta ve tazminat olarak istenmektedir (Ayaz ve İnanç, 2018).

Ayrıca orman suçlarında yapılan zarar ve tazminat hesaplarında genellikle odun zararına odaklanıldığı, orman ekosistemi bütünlüğü içinde oluşabilecek diğer zararların pek dikkate alınmadığı ve özellikle yangın suçlarında alandan kaynaklı ağaçlandırma bedel hesaplarında hatalar yapıldığı görülmüştür. Bu sonuçlara göre orman suçlarında tüm orman fonksiyonlarını dikkate alan zarar ve tazminat hesaplarının hukuka ve bilimsel esaslara uygun olarak hesaplanması gerektiği ortaya konmuştur.

BÖLÜM 5

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada; Ulus Orman İşletme Müdürlüğünde son 10 yılda oluşan ve mahkemelere intikal eden orman suçları çeşitli özellikleri itibariyle incelenmiş, orman suçlarıyla ilgili orman işletmesinin düzenlediği tazminat hesaplarıyla adliyedeki dava dosyalarındaki tazminat hesaplamaları karşılaştırılmış, bilimsel literatürde yer alan kıymetlerinin takdirinde kullanılan metotlara uygunluğu değerlendirilmiştir.

Ulus Orman İşletme Müdürlüğüne bağlı Ulusçayı, Abdipaşa, Drahna, Sökü, Kumluca ve Ardıç Orman İşletme Şefliklerine ait 2009-2018 yılları arası suç zabıt defterleri kayıtlarına göre son 10 yıllık dönemde Ulus Orman İşletme Müdürlüğünde en fazla ağaç kesme suçu (%42,4) görülmüştür. Bunu %21 ile işgal ve faydalanma, %9,3 ile açma-yerleşme ve %8,3 ile yangın, %5,5 ile bulundurma, %5,2 ile anız yakma, %4,8 ile nakil ve %3,4 ile sarf suçu izlemiştir. Yani en fazla ağaç kesme ve en az sarf suçu görülmüştür. Ulus Orman İşletme Müdürlüğüne bağlı işletme şeflikleri karşılaştırıldığında; müdürlükte görülen orman suçlarının %24,5'ini Ulusçayı Orman İşletme Şefliği, %21,4'ünü Abdipaşa Orman İşletme Şefliği, %10'unu Sökü Orman İşletme Şefliği, %30'unu Kumluca Orman İşletme Şefliği ve %14,1'ini Drahna Orman İşletme Şefliği sınırları dahilinde işlendiği görülmektedir. Yani en çok Kumluca Orman İşletme Şefliğinde orman suçu işlenmiştir. Ardıç Orman İşletme Şefliğinde ise yerleşim biri olmadığı için suç kaydı oluşmamıştır.

Orman suçlarının nedenleri konusunda yapılan araştırmalar, orman yangınlarının çoğunun dikkatsizlikten dolayı taksirle meydana geldiğini göstermektedir. Bu suçun bir kısmının ise insanlar tarafından bilerek çıkarıldığı anlaşılmaktadır. Bu suç unsurunun 6831 sayılı Orman Kanununa göre ceza miktarı fazla olması ve yörede kırsaldan kente yapılan göç nedeniyle, Ulus ilçesinde fazla olmadığı sonucuna varılmıştır. Ulus ilçesinde yakacak ve yapacak odun ihtiyacını gidermek amacıyla ağaç kesme suçunu, orman köylüsünün ev veya hayvan barınağı yapmak için de işgal ve faydalanma suçunu işlediği saptanmıştır. Bu suç unsurunun azaltılması için orman köylülerinin kalkındırılması, eğitimi ve bilinçlendirilmesi ve ormana olan baskılarının azaltılması gerekmektedir. Bu kapsamda ORKÖY çalışmalarının hızlandırılması ve kredilerin artırılması, sosyal ormancılık

çalışmalarının köylüye gösterilmesi, yörede zengin potansiyele sahip olan odun dışı orman ürünlerinden yararlanma koşullarının geliştirilmesi gerekmektedir. Ayrıca orman suçlarında caydırıcılığı artırmak için cezai yatırımların artırılması gerekmektedir.

Ulus Adliyesindeki dava dosyaları üzerinde yapılan incelemeye göre, orman suçlarının %65'nin orman muhafaza memurları tarafından tespit edildiği, %25'inin yazılı emir doğrultusunda, %10'unun ise ihbar yoluyla haber alındığı görülmüştür. Bu sonuçlar, yöre insanının orman suçlarını ilgili makamlara bildirme konusunda yeterince hassas davranmadığını göstermektedir.

Ulus Orman İşletme Müdürlüğünde en çok görülen orman suçlarına (ağaç kesme, açma-yerleşme, işgal ve faydalanma, yangın) ilişkin orman işletmenin düzenlediği tazminat hesabı ile adliyeye intikal eden dosyalarında arazide yapılan keşif sonucu bilirkişilerce düzenlenen raporlardaki tazminat hesaplamaları karşılaştırılmış ve bazı farklılıkların olduğu ortaya konmuştur. Buna göre ağaç kesme, açma-yerleşme, işgal ve faydalanma suçlarının tazminat hesapları bakımından bir fark bulunmamaktadır. Ancak orman yangını suçunda; orman idaresinin hesapladığı yangın zarar ve tazminat bedelinin bilirkişinin hesapladığından 15,3 kat daha fazla olduğu belirlenmiştir. Her iki hesaplamada söndürme gideri ve fidan idare zararı hemen hemen aynı olduğu halde, ağaçlandırma bedeli oldukça farklı hesaplanmıştır. Ağaçlandırma bedelindeki bu fark yanan saha miktarının farklı alınmasından kaynaklanmaktadır. Orman idaresi yanan saha miktarını 3,6 ha olarak hesaplara katarken, bilirkişi 0,075 ha üzerinde ağaçlandırma bedeli hesaplamıştır.

Orman suçlarında oluşan zarar ve tazminat hesapları çok yönlü bir konudur. Zarar ve tazminat hesaplarında sadece kesilen ağacın veya zarar gören alanın o günkü değerine odaklanmayıp, oluşan zarar meşcere geç yaşlarda ise maliyet bedelinin hesaplanması, orta ve ileri yaşlarda ise istikbal değerinin hesaplanması ve kesim çağında ise kesimlik değerinin hesaplanması ve bunun için bilimsel literatürde yer olan ve orman kıymetlerinin takdiri yöntemlerinin kullanılması gerekmektedir. Ancak gerek mahkemelerde bilirkişilerce ve gerekse orman idaresince yapılan tazminat hesaplarında bu hususlara uyulmadığı, sadece yasal düzenlemeler çerçevesinde ve günün koşullarına göre hesaplamalar yapıldığı saptanmıştır. Bu kapsamda oluşan zararın bugünkü değeri yanında, gelecek için, biyolojik çeşitlilik ve ekosistem bütünlüğü için öneminin ve değerinin de dikkate alınması, objektif kriterlere dayalı olarak, hukuksal zeminde bilimsel kriterlere

(orman kıymetlerinin takdirinde kullanılan değer tayini metotlarına) göre hesaplanması gerekmektedir. Keza orman suçlarında oluşan zarar ve tazminat hesaplarında ormanların tüm fonksiyonlarını dikkate alan bir yaklaşımla içinde olunmalıdır. Bunun için de hukuksal düzenlemelerin bilimsel literatürdeki değer tayini yöntemlerine dayandırılması gerekmektedir.

Diğer yandan ormancılıkta zarar ve tazminat hesaplarında bilimsel literatürde yer alan Kıymet Takdiri Metotlarının kullanılabilmesi için, orman işletme müdürlüklerinin kayıt ve bilgi sisteminin bu metotların gerektirdiği veri ihtiyacını karşılayacak halde olması ve bu metotların kolaylıkla uygulanabilmesi için de günümüz bilgisayar teknolojilerinden yararlanılarak uygulamaya yönelik paket programların hazırlanması gerekmektedir.

Ayrıca orman suçlarının önlenmesi için ülkemizde halen bitirilememiş kadaastro ve mülkiyet sonunun bir an önce çözülmesi, bu amaçla kadaastro çalışmalarına öncelik ve hız verilmesi gerekmektedir.

KAYNAKLAR

- Acun, E. (1976). Orman Yangınlarında Zarar ve Kayıpların Hesaplanması İle İstenecek Tazminatın Saptanması Kuralları. İÜ, Orman Fakültesi Dergisi, Seri B, Sayı 2, s.86-103, İstanbul.
- Ayanoğlu, S. (1987). 3116 Sayılı Orman Kanunu ve Sonrası, Cumhuriyet Dönemi Ormancılığımızda 3116 Sayılı Orman Yasası ve Sonrası Sempozyumu 7 Şubat 1987, Ankara, Türkiye Ormancılar Derneği Yayın no:10, 21-33.
- Ayaz, H. ve İnanç, S. (2018). Orman Suçlarında Tazminat ve Ağaçlandırma Bedeli Hesabı Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi ISSN:2146-1880, e-ISSN: 2146-698X Yıl: 2018, Cilt: 19, Sayı:2, Sayfa:175-185.
- Ayanoğlu, S. ve Güneş, Y. (2003). Orman Suçları Ders Kitabı. İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Yayınları, Rektörlük Yayın No:4420, Orman Fakültesi Yayın No:471, İstanbul.
- Bilgili, E. (2014). Orman Koruma Dersi Geçici Ders Notları. www.ktu.edu.tr/dosyalar, 155 s. (11.03.2019).
- Bozaran, M. A. ve Görücü, Ö. (2017). Adıyaman Orman İşletme Müdürlüğünde Orman Suçlarının Ormancılık Hukuku Açısından İncelenmesi. *Turkish Journal of Forest Science*, 1(2) 2017: 112-133.
- Çanakcıoğlu, H. (1981). Orman Korunması, İÜ, Orman Fakültesi Yayınları, İ.Ü. Yayın No:2834, Orman Fakültesi Yayın No:281, İstanbul.
- Çelebi, S. (2018). Ormancılıkta Zarar-Zıyan ve Tazminat Hesapları. Bartın Üniversitesi Orman Fakültesi Lisans Bitirme Tezi, 36 s. Bartın.
- Daşdemir, İ. (2012). Orman Mühendisliği İçin Planlama ve Proje Değerlendirme (2. Baskı). Bartın Üniversitesi Yayın No: 6, Orman Fakültesi Yayın No: 4, ISBN 978-605-60882-4-7, 169 s. Bartın.
- Daşdemir, İ. (2016). Orman Mühendisliğine Giriş. Bartın Üniversitesi Orman Fakültesi, Orman Mühendisliği Bölümü, DOI: 10.13140/RG.2.1.3828.9043, Bartın, 32 s. (Basılmamış ders notu).
- Daşdemir, İ. (2018). Ormancılık İşletme Ekonomisi (4. Baskı). Bartın Üniversitesi Yayın No: 10, Orman Fakültesi Yayın No: 6, ISBN 978-605-60882-8-5, 407 s. Bartın.
- Daşdemir, İ. Yıldırım, Ö. (2017). The Effects of ORKÖY Activities on Sustainable Rural Development (Example of Kütahya Regional Directorate of Forestry). International Conference on Agriculture, Forest, Food Sciences and Technologies (ICAFOF-2017), Proceeding Book, 15-17 May, Cappadocia/Turkey, p.115.
- Erbakıcı, F. (2007). Orman Suçlarıyla Mücadelede Kolluğun Etkinliğinin Arttırılması. Kara Harp Okulu Savunma Bilimleri Enstitüsü, Güvenlik Bilimleri Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, 186 s. Ankara.

- Fırat, F. (1971). Ormancılık İşletme İktisadı. İÜ, Orman Fakültesi Yayın No:156, 336 s.İstanbul.
- Fırat, F. ve Miraboğlu, M. (1977). Orman Kıymetlerinin Takdirinde Kullanılan Formüller ve Uygulanmasına Ait Örnekler. İÜ, Orman Fakültesi Yayın No:226, 123 s. İstanbul.
- Geray, A. U. (1987). Yatağan Termik Santralinin Çevredeki Ormanlarda Yaptığı Zararların Hesaplanması. Çevre ve Ormancılık Dergisi, Yayın No: 3, 20 s. Ankara.
- Günel, A. (1988). Ormancılık İşletme Ekonomisi. KTÜ, Orman Fakültesi Ders Teksirleri Serisi No: 26, 168 s. Trabzon.
- Güneş, Y. (2004). Orman Suçlarının Ceza Hukuku Açısından İncelenmesi İÜ, Orman Fakültesi Dergisi, Seri A, Sayı 1, s.144-163, İstanbul.
- Gümüş, C. (1992). Amasya Orman Bölge Müdürlüğünde Orman Suçlarının Nedenleri. KTÜ, Fen Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, Trabzon.
- OGM (2015). Türkiye Orman Varlığı-2015. TC Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Orman Genel Müdürlüğü Yayını, 32 s. Ankara.
- OGM (2016). Orman Genel Müdürlüğü Stratejik Plan 2017-2021. 70 s. Ankara.
- OK (2015). 6831 Sayılı Orman Kanunu (2015 yılında değişik). Yayımlandığı Resmî Gazete Tarih: 8.9.1956, Sayı: 9402, Yayımlandığı Düstur Tertip: 3, Cilt: 37, Sayfa: 2457.
- İnal, S. (1971). Türkiye’de Anayasa-Ormancılık İlişkileri. İÜ, Orman Fakültesi Yayın No:171, Kurtulmuş Matbaası, İstanbul.
- Kapucu, F. (1987). Ormancılık Bilgisi (Orman ve Ormancılıkta Temel Kavramlar). KTÜ, Orman Fakültesi Ders Notu, Trabzon.
- Köseoğlu, H. (2014). Ulus Orman İşletme Müdürlüğündeki Orman Suçları ve Nitelikleri. Bartın Üniversitesi Orman Fakültesi, Lisans Bitirme Tezi, 32 s. Bartın.
- Miraboğlu, M. (1979). Ormanlık Alanlarda Açık Maden İşletmelerinde Tazminat Hesabı. OGM Yayın No: 624/16, Ankara.
- Polat, M. (2012). Bilirkişilik Kılavuz Kitabı, Ankara.
- Sekendiz, O. A. (1980). Orman Korunması Ders Notları, KTÜ, Orman Fakültesi Ders Notları Serisi, Yayın No:33, Trabzon.
- Sezer, A. O. (2016). Devlet Ormanlarında Verilen Maden İzinlerinin Hukuksal Açından İncelenmesi (Eskişehir Orman Bölge Müdürlüğü Örneği). Bartın Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Orman Mühendisliği Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, 110 s. Bartın.

- Şen, G. ve Ünal, S. (2003). Orman Suçlarının Nedenleri Üzerine Bir Araştırma (Karadere Orman İşletme Müdürlüğü Örneği. Kafkas Üniversitesi, Artvin Orman Fakültesi Dergisi, (2003) : 1-2 (41-51).
- Türker, M. F. (2013). Ormancılık İşletme Ekonomisi (Güncellenmiş ve Genişletilmiş 2. Baskı). Ormancılık ve Tabiatı Koruma Vakfı Yayın Nu:5, ISBN 978-605-85748-0-9, 287 s. Trabzon.
- TUIK (2016). İllere Göre Şehir ve Köy Nüfusu. Türkiye İstatistik Kurumu, www.die.gov.tr, (12.02.2019).
- UB (1998). Ulus Belediyesi Tanıtım Kitabı. Ulus Belediyesi Yayınları, Ulus.
- UA (2019). Ulus Adliyesi UYAP Ekranı Sistemi ve Arşivleri (2009-2018). Ulus.
- UOİM (2018a). Ulus Orman İşletme Müdürlüğü Brifing Dosyası Notları (2009-2018). Ulus.
- UOİM (2018b). Ulus Orman İşletme Müdürlüğü Arşivleri 2009-2018 Zabıt Tutanakları. Ulus.
- URL-1 (2019). Orman Genel Müdürlüğü Web Sitesi. <https://www.ogm.gov.tr/SitePages/OGM/OGMBiliyormuydunuz>, (15.02.2019).
- URL-2 (2019). Orman Suçları Nelerdir. <https://www.bahcesel.net/1397-orman-suclari-nelerdir.html>, (14.03.2019).
- URL-3 (2019). Ulus Orman İşletme Müdürlüğü Web Sayfası. <https://zonguldakobm.ogm.gov.tr/Sayfalar/İşletmeler>, (15.03.2019).
- URL-4 (2019). Kaptaj. Terim Rehberim. <https://terim.rehberim.gen.tr/terim/kaptaj-nedir>, (15.03.2019).
- Uslu, M. (1951). Türkiye Orman Tahrip Faktörleri, Tarım Bakanlığı OGM Yayın No:98 Ankara.
- Uz, H. (2002). Zonguldak Orman Bölge Müdürlüğündeki Orman Yangınlarının Ekonomik Yönden İncelenmesi. ZKÜ, Bartın Orman Fakültesi, Orman Mühendisliği Bölümü, Ormancılık Ekonomisi Anabilim Dalı Bitirme Tezi, 30 s. Bartın.
- Ünal, S. (1990). Orman Yangınlarından Doğan Zarar Düzeyinin Hesaplanması Üzerine Araştırmalar. İÜ, Fen Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, 131 s. İstanbul.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : Hakan KÖSEOĞLU
Doğum Yeri ve Tarihi : Yenice/ 10.05.1990

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi : Bartın Üniversitesi Orman Fakültesi Orman Mühendisi
Yüksek Lisans Öğrenimi : Bartın Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Orman
Mühendisliği Bölümü Ormancılık Ekonomisi Anabilim Dalı
Ön Lisans Öğrenimi : Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Adalet Bölümü
Bildiği Yabancı Diller : İngilizce
Bilimsel Faaliyet/Yayınlar : Daşdemir, İ., Köseoğlu, H. 2019. Socioeconomic Analysis of
Forest Crimes in the Ulus Region of Bartın. The 2nd International Congress on Engineering
and Life Science (ICELIS 2019), Proceeding Book, 11-14 April, Kastamonu/Turkey.

İş Deneyimi

Stajlar : Bartın Orman İşletme Müdürlüğü (Ağaçlandırma Şefliği)
: Ulus Orman İşletme Müdürlüğü (Ulusçayı Şefliğinde)
: Likarba Müh. Enerji Çev. Mad. İnş.
: İş Sağlığı Ve Tic. Ltd. Şti. (Ankara)
Projeler ve kurslar : İş Sağlığı Ve Güvenliği Kursu, İşaret Dili Kursu,
: İngilizce A1 Kursu, Netcad 5.2, Arcgis Kursu
ve Bilgisayar kursu
Belgeleri : İşaret Dili Sertifikası, A1 İngilizce Sertifikası,
: Netcad 5.2 Sertifikası, Arcgis Sertifikası,
Bilgisayar Sertifikası

İletişim

E- Posta Adresi : hakanksgl90@gmail.com
Tel : 0 532 473 30 63

Tarih : 11/06/2019